

VOJNA MED AVSTRIJO IN SRBIJO SE JE ZAČELA

Prvi spopadi na mejah. Huda bitka blizu Kubina. Grška je obljubila pomoč.

AVSTRIJCI SO VRGLI SRBE NAZAJ. AVSTRIJSKO DONAVSKO BRODOVJE JE VJELO DVE SRBSKI TRANSPORTNI LADIJI. PRVI JETNIKI. ANGLIJA JE POVABILA ZASTOPNIKE VELESIL H KONFERENCI. PREDSEDNIK POINCARE SE JE VRNIL NAZAJ V PARIZ. — SKLICANJE DRŽAVNEGA ZBORA. BELGRAD BAJE PADEL. KOZAŠKA PATRUJLA JE STRELJALA NA NEMŠKE ČASTNIKE.

Dunaj, Avstrija, 28. julija. — Avstrijsko vojaštvo je zapustilo Mitrovico in vrglo po hudem boju Srbe nazaj. Poročilo o prvih spopadih je povzročilo velikansko senzacijo. Iz Kočeva poročajo, da so avstrijske rečne bojne ladje vjele dva srbska transportna parnika "Vardar" in "Car Nikolaj". Vse vojaštvo so zaprli. V tukajšnjem arzenalu so aretirali nekega Srba, ki je hotel premeriti in narisati prostor za balone.

Dunaj, Avstrija, 28. julija. — Iz Kubina, ogrski komitat Temešvar, naznanjajo, da so srbski vojniki streljali na avstrijske bojne ladje. Jutri mora biti pripravljenih za pot vseh osem mobiliziranih armadnih zborov, ki so sledeči: št. 3. (Gradec), 4. (Budimpešta), 7. (Temešvar), 8. (Praga), 9. (Litomerice), 13. (Zagreb), 15. (Bosna in Hercegovina) in 16. (Dalmacija). Vrhovni poveljnik armade v polju je nadvojvoda Friderik, ki je pred kratkim postal vrhovni poveljnik vse oborožene sile.

Na izrecno povelje cesarja Franca Jožefa so izpustili iz ječe šefa srbskega generalnega štaba, R. Putnika in njegovo hčer. Kot znano, so ju aretirali v Budimpešti.

"Suedslawische Korrespondenz" naznanja, da se je začela v Črnigori splošna mobilizacija.

Budimpešta, Ogrska, 27. julija. — Za jutri je sklicana seja ogrskega državnega zbora. Pred potno hranilnico se zbirajo po dnevu in po noči velikanske množice ljudi. Uradniki jih nikakor ne morejo prepričati, da niso njihove vloge v nevarnosti.

Dunaj, Avstrija, 27. julija. — Blizu Kubina so streljali srbski vojniki na dve avstrijski bojni ladji.

Dunaj, Avstrija, 27. julija. — Neke tukajšnja agentura je dobila brzojavko, da so avstrijske čete zavzele Belgrad, most preko Save je razstreljen.

Carigrad, Turčija, 27. julija. — Tukajšnji grški poslanik je danes izjavil, da bo v slučaju vojne pomagala Grška Srbiji. Na razpolago ji bo baje dala 100.000 mož.

Berlin, Nemčija, 27. julija. — Vsi tukajšnji Švicarji so dobili povelje, da naj se takoj vrnejo nazaj v domovino.

Berlin, Nemčija, 27. julija. — Tukajšnji angleški poslanik Sir Edward Goschen je bil danes dalj časa v zunanem ministrstvu in predložil nemški vladi načrte, kako bi se dalo preprečiti vojno.

London, Anglija, 27. julija. — Angleški državni tajnik Sir Edward Grey je rekel danes v poslanski zbornici sledeče: "Kot se vidi, namerava nemška vlada posredovati med Avstrijo in Srbijo, čeravno se dosedaj še ne ve, če se bo vdeležila konferencie evropskih velesil. Potrebno je, da pošljejo velesile nemudoma svoje zastopnike k posvetovanju. Če bo ostalo naše posredovanje brez uspeha, bo nastala v Evropi katastrofa, kakršne še ne pomni svet."

Casopisje je mnenja, da bo igral v celi zadevi prvo vlogo nemški cesar. Člani tukajšnjega diplomatskega zbornega in uradniki angleškega zunanjega urada so bili danes že navsezgodaj pri delu. Sir Edward Grey je sprejel v avdienci italjanskega poslanika in se dolgo časa posvetoval z njim o političnem položaju.

Eydtkuhen, Vzhodna Prusija, 27. julija. — Danes zjutraj je streljala neka kozaška patrolja na nemške častnike, ki so se preve približali meji. Ranjen ni bil nihče.

Berlin, Nemčija, 27. julija. — Rusija je danes sporočila Nemčiji, da za enkrat še ni začela mobilizirati. Neke tukajšnji časopis je dobil brzojavko, da je dala Rusija podminirati več pristanišč ob Baltičnem morju.

Petrograd, Rusija, 27. julija. — Vsi stavkajoči delavci so se vrnili danes nazaj na delo. Prebivalstvo demonstrira po ulicah in poje rusko narodno himno.

Kodanj, Dansko, 27. julija. — Zaradi napetih političnih razmer, se je predsednik Poincare vrnil nazaj in odložil svoj obisk na poznejši čas.

Pariz, Francija, 27. julija. — Danes zvečer so se vršile po Boulevardu protimilitaristične demonstracije. Policija je komaj preprečila, da niso demonstranti vdrli v lokale, kjer se zbirajo Nemci.

Portland, Anglija, 27. julija. — Prva eskadra angleške mornariške mornarice je bila brezčimnim potom pozvana nazaj. Eskadra obstoji iz 28 različnih bojnih ladij.

Dunaj, Avstrija, 28. julija. — "Tages-Zeitung" poroča, da so cesarja Franca Jožefa le s težavo pregovorili da je poslal Srbiji ultimatum. Cesar se je vdal šele potem, ko mu je zagrozil šef generalnega štaba, baron Konrad Hoetzendorff, da bo odstopil.

Dunaj, Avstrija, 28. julija. — Zunanje ministertvo je izdalo izjavo glede srbskega odgovora na avstrijsko noto. Avstrija nikakor ne more biti z odgovorom zadovoljna in to iz sledečih razlogov: — Srbija je le navidezno izjavila, da bo zavrnila vsako protiaustrijsko agitacijo, kar se pa v resnici ne bo zgodilo. Srbska nota obsega nekaj točk, v katerih se Avstrija naravnost sramoti in se ji kljubuje. Srbska vlada dobro ve, da s takim odgovorom ne moremo biti zadovoljni. Še predno je prinesel srbski ministrski predsednik Pašić v avstrijsko poslaništvo odgovor, je bila napovedana splošna mobilizacija avstrijske armade.

Bruselj, Belgija, 27. julija. — Belgijska vlada je začela z mobilizacijo svoje armade. Mednarodna socialistična pisarna je brzojavno poklicala vse člane k posvetovanju. Ravnateljstvo je zaprlo borzo.

V Ameriki se nabaja kakih 250.000 nemških, 200.000 avstrijskih in 100.000 srbskih rezervistov. Vojaščine obveznih Rusov ni veliko, ker se človeku, ki ni izpolnil svojih vojaških dolžnosti,

Kolizija parnikov.

Parnik "Zeeland" Red Star Line je zadel na visokem morju v neki drugi tovorni parnik.

Potniki "Zeelanda" Red Star Line, ki je dospel zvečer v newyorško pristanišče, so bili prepričani, da jih bodo svoji sprejeli z dokaj prestrašenimi obrazi. Mislili so namreč, da se v New Yorku ve za kolizijo, katero je imel parnik s tovornim parnikom "Missouri" na visokem morju. To se pa ni zgodilo in potniki so prinesli s seboj vest o koliziji.

Kapitan Moeller je izjavil, da ni bil parnik močno poškodovan ter da ni mogla udreti voda v notranje prostore.

Kolizija se je završila v sredo zjutraj ob 11. uri sredi oceana, ko je vozil "Zeeland" zelo počasi skozi gosto meglo. Komaj je dospel parnik iz megle, se mu je približal tovorni parnik "Missouri". Kolizija je bila vsled male razdalje neizogibna in vse, kar so mogli storiti častniki, je bilo, da so hitro posvarili potnike ter jim ukazali, naj se podajo na drugo stran parnika.

Na parniku ni bilo opaziti nikake panike. Le nekaj ženskih v medkrovu je postalo histeričnih.

Samomor v blaznici.

V državni umobolnici na Blackwells Islandu se je obesil 48-letni John Costinger. V zavod so ga prepeljali 18. marca.

Cleveland, O., 27. julija. — 6000 ogrskih rezervistov se bo takoj, ko dobijo poziv vrnilo nazaj v domovino. Vsi so člani prve rezerve avstro-ogrške armade.

Chicago, Ill., 27. julija. — 20 tisoč tukajšnjih Srbov je pripravljenih za pot v staro domovino.

Washington, D. C., 27. julija. — Na vprašanje, če bodo Združene države posredovale, je odgovoril predsednik Wilson, da se vlada Zdr. držav ne bo čisto nič umesavala v evropsko politiko.

Washington, D. C., 27. julija. — Ameriška poslanika v Berlinu in Petrogradu sta večraj zvečer sporočila, da so se razmere nekoliko zboljšale.

Petrograd, Rusija, 27. julija. — Danes zvečer je več tisoč prebivalcev demonstriralo po ulicah. Pelj so srbsko narodno himno in kričali: — Proč v Nemčijo in Avstrijo! Živela junaška, dosedaj zaslužena Srbija.

Dunaj, Avstrija, 27. julija. — Ljudje so začeli v velikih množinah zapuščati Belgrad. 5000 oseb se je podalo v Zemun, dočim beže Srbi v sredino dežele. Zadnjo noč so začeli cigani pleniti po mestih.

Položaj v Mehiki. Carranza kot zmagalet.

Carranza se popolnoma čuti kot zmagaletca ter izjavlja, da je na cilju svojih želja.

DELEGATI CARBAJALA.

Predmet posvetovanj je izročitev mehikiškega glavnega mesta v roke konstitucionalistov.

Washington, D. C., 27. julija. — Kot zastopnike Carabajala pri posvetovanjih s konstitucionalisti je imenoval danes provizorični predsednik generala Lauro Villar, predsednika vojaškega sodišča ter nadsondika David Guiterrea Allende. Tukajšnji zastopniki konstitucionalistov so takoj po sprejemu te vesti izjavili, da bo zasedel Carranza najdalje do 15. avgusta glavno mesto. Odposlanec Carabajala imajo baje dosti polnomoči, da lahko sklenejo pravomočne dogovore s konstitucionalisti.

Carranza bo še vnaprej vstrajal pri svoji prvotni zahtevi, da se mu mesto brezpogojno uda. Formalno pa so ga garantiral varstvo življenja in imetja prebivalcev glavnega mesta in to garancijo se smatra za podlago posvetovanj.

V vladnih krogih prevladuje glede situacije v Mehiki zopet zelo optimistično naziranje. Sovražne si stranke mirujejo ter pričakujejo uspeha pogajanj.

Kingston, Jamaica, 27. julija. — Bivšega diktatorja Huerta se je danes vprašalo glede njegovega stališča napram izjavi Felixa Diaza v Toronto ki je rekel, da bosta skupno z Huerto pričela s protirevolucijo. Huerta je izjavil na to vprašanje, da so vse te govornice brez vsake podlage. Tako za Diaza kakor za Mehiko je najboljšje, ako ostane Diaz izvan dežele. Nadalje je rekel Huerta: "Smatral sem za najboljšje, da zapustim deželo ter sem pustil na svojem mestu moža, o katerem sem domneval, da je najbolj sposoben za to. Ako bi hotel vzporediti protirevolucijo, bi lahko storil to tudi brez Diaza." Huerta je končno rekel, da je prijatelj ameriškega naroda in predsednika Wilsona, ne pa ameriškega vladnega sistema.

El Paso, Tex., 27. julija. — General Bill, poveljnik mejne straže, je izdal danes povelje, naj se preišče vsak zavoj, ki gre preko meje in naj se pregleda tudi potnike cestne železnice iz El Paso v Juarez.

Mejna straža je konfiscirala v pretekli noči 27 pušk, katere so skušali Mehikanci vtihotapiti preko meje.

Sam Ravel, trgovec iz Columbus, New Mexico, katerega so v petek aretirali konstitucionalisti vsled obdolžbe, da je prinesel preko meje orožje za bandite, je bil danes zopet izpuščen na prosto.

Iz Mazatlana se poroča o novih bojih. Garnizija namreč ni hotela oddati orožja.

Pogajanja med konstitucionalisti in federalci na krova ameriške križarke "Albany", so se razbila.

Velik požar.

Gloversville, N. Y., 27. julija. — Danes je uničil požar skladišče tvrdke S. E. Pankhurst & Co. — Škoda znaša \$350.000. Kako je nastal požar ni znano.

Trgovec z dekleti.

V Bronxu, New York, se je moral zagovarjati 19-letni Mich. Guerino, katerega dolže, da je trgoval z dekleti. Razožoda bo izrečena v petek.

"Obesite vse ministre!" Razburjena zbornica.

V angleški poslanski zbornici je vpil Lord Robert Cecil, naj se obesi vse ministre.

POLOŽAJ V DUBLINU.

Ljudska množica je razbila vrata vojašnice predno je dospela na mesto policija.

Dublin, Irsko, 27. julija. — Dublin in veliki del katoliške Irske je strašno razburjen radi večrajšnega spopada med rednim vojaštvom in irskimi nacionalisti, tekom kojega so bile ubite štiri osebe ter je bilo ranjenih približno stideset. Napočil je že dan predno se je posrečilo policiji pregnati ljudske množice, ki so hodile po cestah ter pele patriotične pesmi.

Ko je množica izvedela, da je vojaštvo pripravljeno v vojašnicah, se je napotila tjakaj ter pozvala vojske, naj pridejo ven. Konečno so demolarili demonstranti vrata. Sele nato je prišla na lice mesta policija ter razgnala razjarjeno množico.

Lord mayor iz Dublina je zahteval danes v interesu mira, naj se odstrani iz mesta bataljon škotskega mejnega polka. Voditelji nacionalistov smatrajo za devo za jako resno ter izjavljajo, da bodo zahtevali od vlade popolno zadoščenje.

London, Anglija, 27. julija. — Ministrski predsednik Asquith ki se je mudil na počitnicah, je takoj odpotoval v London, kakor hitro je izvedel o bojih v Dublinu. Ker je obnem vojni minister, je takoj prevzel tozadevne posle.

Pri otvorjenju seje v poslanski zbornici je predlagal John E. Redmond vođa irskih nacionalistov, naj se odgodi zbornica v znamenje ogorčenja vsled krvavih dogodkov v Dublinu.

Birrell, glavni tajnik za Irsko je navalil vso krivdo na pomožnega policijskega komisarja v Dublinu, ki je poklical vojaštvo na pomoč. Irski člani zbornice so takoj pričeli vpiti: "Naj se ga obesi!" Še dalje pa je šel Lord Robert Cecil, ki je zavpil: "Vse ministre naj se obesi!"

Predsednik in volitve.

Washington, D. C., 27. julija. — Predsednik Wilson se bo skorajgotovo osebno udeležil jesenske volilne kampanje v Pennsylvaniji, Illinoisu in drugih državah, kjer se boji dvomljivega izida.

Deportacije.

Chicago, Ill., 27. julija. — V soboto bodo prepeljali v New York 75 oseb, med njimi več mladih deklet, katere bodo zaradi raznovrstnih pregresskov deportirali nazaj v Evropo.

Huda kazen.

Newyorško sodišče je obsodilo žepnega tatu Harry Steina na sedem in polletno ječo; zasneli so ga ravno pri izvrševanju svojega nepoštenega poklica.

Charles Curren bo sedel 6 mesecev v ječi, ker je izmaknil gledališki igralki Hermione Heno za \$1600 diamantov.

Morilec Schmidt.

Po zagovorniku Alfonso G. Koelble je vložil morilec Hans Schmidt prošnjo, da bi se mu dovolil nov proces. Obravnava se bo vršila 5. oktobra, ko se vrne sodnik Vernon M. Davis iz Evrope nazaj. Zagovornik zatrjuje, da je umrla Annuellerjeva na posledicah neke operacije.

Morilka Caillaux.

Obravnava bo v kratkem končana. Calmette-ova oporoka. — Veliko premoženje.

Pariz, Francija, 27. julija. — Danes je bilo končano zasliševanje prič, jutri bosta pa že začela zagovornik in državni pravdnik s svojimi govori.

Caillauxova žena zelo slabo izgleda. Prvi je nastopil kot prič mož obtoženke, Joseph Caillaux. — Današnji "Figaro" — je rekel — me dolži, da sem vplival na priče. Sodni dvor prosim, da naj mi dovoli prebrati Calmette-ovo oporoko, ker se bo na ta način zmoželo marsikaj pojasniti. Ko ga je zagovornik vprašal, kje je dobil oporoko, mu je odvrnil: — Ravno tam kot vi moja pisma. Calmette je zapustil \$2.600.000.

Naravnost nevrjetno je, kako je raslo njegovo premoženje — je izjavjal Caillaux. Po mojem mnenju ne more priti rodbina srednje vrste prej kot v 150 letih do takega denarja. — Zagovornik je pojasnil, da mu je večji del tega premoženja zapustila madama Boursin.

Popoldan se je vnel med zdravniški strokovnjaki hud prepir, ker so nekateri trdili, da bi Calmette ozdravel, če bi mu takoj zavezali rano, in bi ne dopustili, da je med vožnjo v bolnišnico izkruvel.

Proces proti Charltonu odgoden.

Napolj, Italija, 27. julija. — Danes se je tukaj zoznalo, da se je do prihodnjega leta odgodelo proces proti Amerikanecu Porter Charltonu, ki je leta 1910 umoril svojo ženo v Como. Proces se je odložilo radi zaslišanja prič v Zdr. državah. John Palmieri iz New Yorka, zagovornik Charltona, je dospel danes semkaj ter se bo posvetoval s italijanskimi zagovorniki jetnika.

Izsiljevalec.

V Butler St. policijskem sodišču, Brooklyn, je bil pridržan 37-letni Giovanni Cresta, ki je pred par leti obstrelil Vincenza Buccella, pod \$7000 varščine. Za svoj zločin je že sedel 3 in pol leta v ječi; pred nekaj dnevi je prišel k Buccelli in mu zagrozil s smrtjo, če mu ne da \$22.

Znameniti bakteriolog umrl.

Brookfield, Mo., 27. julija. — Danes je umrl tukaj dr. Robert, ki je iznašel serum proti kozam.

Usodepoln požar v jetnišnici.

Concord, N. H., 27. julija. — Amos Turner je bil na mestu usmrčen, dva druga sta pa bila težko ranjena, ko so gasili požar, ki je izbruhnil v tukajšnji kaznilnici ter napravil za \$100.000 škodo. Vsi trije so bili člani mestne požarne brambe. Kaznjenci so bili izvanredno mirni.

Naliv v Coloradu.

Denver, Colo., 27. julija. — Velikanske račejanje je povzročil danes naliv, ki se je zgodil pri Telluride. Z bližnjih gor so pridrle velike množice vode ter preplavile mesto in okolico. Dama se, da je utonilo mnogo otrok. Telefonska in brzojavna zveza z mestom je prekinjena.

Cena vožnja za krasni in brzi parnik (Avstro-American proge)

Martha Washington

odpluje v soboto, dne 8. avgusta

vožnja do Trsta samo 13 dni.

do Trsta ali Reke : : \$29.00
Cena vožnih listkov: do Ljubljane : : \$30.18
do Zagreba : : \$30.08

Za posebne kabine (oddelek med II. in III. razredom) stane vožnja samo \$4.00 več za odpraznjenje, za stroške polovica. Za oddelek posebnih družinam pripotovanje.

Vožnje listke je dobiti pri FR. SAKSER, 28 Cortlandt St., New York.

GLAS NARODA

(Slovenic Daily) Owned and published by the Slovenic Publishing Co. (a corporation.) FRANK SAKSER, President. JANKO PLESKO, Secretary. LOUIS BENEDEK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko in Canada... \$3.00. Pol leta... 1.50. Leto za mesto New York... 4.00.

GLAS NARODA izhaja vsak dan izvenredni nedelji in praznikov.

GLAS NARODA (Voice of the People) Issued every day except Sundays and Holidays. Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement. Doplaci brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagovilo pošilja po Money Order.

Fri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnjega kvartalca naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljatkam naredite ta naslov:

GLAS NARODA 22 Cortlandt St., New York City. Telefon 4637 Cortlandt.

Kriza v Evropi.

S svojimi grožnjami napram Srbiji ter provokaciji Rusije je ustvarila Avstrija akutno mednarodno krizo v Evropi. Do splošne vojne pa more priti le na ta način, da privolijo v to vse velesile, prizadete v tem slučaju.

Triplecenta in trozveza so nič manj orodja mira kot pa vojne. Francija in Velika Britanija na eni strani ter Nemčija in Italija na drugi morajo varovati v prvi vrsti njihove lastne interese in njih največji in skupni interes je sedaj, da preprečijo vojno, tekom koje bi se prelilo cele reke krvi in katera bi imela za posledico finančno propast šest velikih narodov.

Nagon samohranitve, če ravno ne kak drugi višji motiv, bi moral napotiti zaveznike Avstrije in Rusije, da igrajo ulogo pomirjevalca v sedanjih zapletljajih. Da sta vzdržali trozveza in triplecenta v toliko letih obstoja mir, kljub vsemu ščuvanju in ne-prestani ljubosumnosti, je najboljši dokaz, da izvajata pomirjevalen vpliv na vse prizadete.

Razsežnost obolevanja, milijoni in milijoni mož, katere bi se pozvalo, naj nosijo orožje, pogubni stroški kontinentalne vojne, vse to mora v smislu miru vplivati na evropske vlade, kadar se gre za vojno ali mir.

V prvem valu razburjenja vsled grozečega staljšica donavske monarhije se lahko izgubi iz vidika neštete sile, ki delajo neprestano za mir. Te so industrijske, finančne in trgovinske zveze s sosednjimi deželami in velika večina razumnih in treznih ljudi zre na vojsko kot najskrajnejše sredstvo, katero se sme uporabiti edinole, da se reši življenje naroda.

Ljudske množice, ki korakajo po cestah velikih mest ter pejoje patriotične pesmi, so plen mimosidečega navdušenja. Državniki pa, ki imajo v Berlinu, Parizu in v Londonu v rokav javeži vlade, ne morejo iti v vojno vsled momentanega razpoloženja in iz sentimentalnih nagibov. Oni morajo natančno premisliti in pretehtati, koliko more izgubiti ali pridobiti narod, koliko krvi in narodnega premoženja je treba žrtvovati in v koliko bi se izpremenil splošni položaj, ako bi vojna izpadla tako ali tako.

Ovire so prevelikanske, izid ee le zadeve preveč negotov, da bi Evropa, ako trezno misli, riskirala svoje bodoče blagostanje vsled kapric nekaterih vojaških igralcev.

Novi prestolonaslednik zavarovan. Z Dunaja poročajo: Nadvojvoda Karel Franc Josip se je, ko se je poročil, zavaroval pri dunajski zavarovalnici "Anker" za en milijon kron. Ko je nadvojvoda prevzel prestolonasledništvo, se je ta zavarovalna suma dobe 25 let in na znesek petih

Dopisi.

Sunnyside, Utah. — Ker se iz vseh delov Združenih držav sliši o slabih delavskih razmerah in to celo sedaj, v poletnem času, se mi to kaj čudno dozdeva, ker je pri nas z delom ravno nasprotno. Dela se vsak dan in še celo v nedeljah. Kljub temu pa ne svetujemo nikomur hoditi sem za delom, ker se ga težko dobi in stakajšnja dva premogorova tudi precej nevarna. Zaslugek je tako pičel, da se človek težko preživlja vspricho velike draginje. — Dne 20. julija se je težko ponesrečil rojak Florijan Gartner. Zlomilo mu je obe nogi nad kolonom. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico v Salt Lake City, Utah. Ker je član društva "Mangart" št. 113 S. N. P. J., je upati, da mu bodo šli člani na roko sedaj v času njegove bolezn. Tukaj dežuje vsaki dan, kar je nekaj izvanrednega ter se temu čudijo celo stari mormonci, v prejšnjih letih ni bilo dežja po več mesecev. — F. Matko.

Obletnica bolgarske katastrofe.

Konec junija 1913 je bil dan usodepolni ukaz na bolgarsko vojsko, da naj na celi črti naskoči srbsko in grško armado. Posledice tega ukaza so znane. Bolgarska je bila poražena ter je izgubila vse uspehe prve balkanske vojne. Zadelo jo je prava katastrofa, ki jo je privedla na rob državnega propada. Povsem naravno je, da se Bolgari spominjajo dne 29. junija 1913 z največjo bolečino in z največjim gnjevom v sre, ker je ta dan mejnik med srečo in nesrečo v njihovi zgodovini.

Zanimivo je, kako sodbo izrekajo posamezni listi in političarji o činu, izvršenem dne 29. junija 1913. Najkose Cance, vodja radikalno-demokratske stranke piše v "Radikalu": "Naša zgodovina ne pozna večjega zločina od onega, izvršenega 29. junija 1913."

Janko Sakazov, vodja socijalistov, izjavlja v svojem listu: "Da so onemela ona nesrečna usta, ki so dala ukaz dne 29. junija 1913 bi Bolgarska ne bila ponižana in razkosana, marveč bi bila velika. To mi je daje pravico, da imenujem dan 29. junija najnesrečnejši dan v novi zgodovini bolgarskega naroda."

Dr. Momočlov, eden izmed vodij stambulove (vladne) stranke je izjavil odkrito, da je bil čin z dne 29. junija 1913 "zadnja neumnost v celi vrsti neumnosti, ki so ponižale Bolgarsko". Ilija Bobčev, eden najuglednejših pristaev narodne stranke, je rekel na shodu v Plovdivu: "Krievi katastrofe z dne 29. junija so znani, čas je, da jim damo zaslužno plačilo."

Z ozirom na tako razpoloženje v javnosti se ni čuditi, da je prišlo do ostrih demonstracij povodom te žalne obletnice. Inicijativo za demonstracije je dalo dijaštvo. Policija v Sofiji je sicer prepovedala vsako demonstracijo, vendar pa se je bilo zbralo v ulici Dordukov blizu vseučilišča na tisoče in tisoče občinstva vseh slojev, ki je odkorakala v ogromni množici na trg pred cerkev sv. Nedelje. V množici so nosili v črno zavite rdeče zastave z napisom: "Maščevanje kriveem za 80,000 padlih vojakov, za 60,000 vdov, za 200,000 sirot, za 300,000 žalujočih domov."

Govorili so burne govore, da treba vse one, ki so zakrivilji 29. dne meseca junija 1913, obesiti ob spomenik carja-osvoboditelja. Car Ferdinand — sodnijsko dokazano — največji škodljivec Bolgarske in bolgarskega naroda. V bolgarski javnosti je vzbudila veliko senzacijo afera poslanca Lukanova. Za časa volilnih bojev je imel kandidat Lukanov velikahod v Stanimaki. Na tem shodu je dejal Lukanov, da je car Ferdinand največji škodljivec Bolgarske. Radi tega je bil aretiran in radi razaljenja veličanstva obtožen. Preiskava je dognala, da Lukanov je v resnici govoril te besede in tako je prišlo do obravnave. Pred okrožno sodnijo v Plovdivu se je vršila glavna razprava in Lukanov je nastopil za svojo trditve dokaz resnice. Sodni dvor je pripustil dokaz in na podlagi izvršenega dokaza resnice je bil Lukanov onemoglo opreščen Bolgarska ima torej sedaj sodnijsko dokazano, da največji

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič.

(Nadaljevanje.)

Nekega dne je zdravnik obvestil Gito, da nastopa kriza, odločilen čas, kjer prehaja bolnik v smrt ali se pa vrača k zdravju. Gita je ves dan premolila v cerkvi, dajala za maše, da bi Jelena ozdravela. Sporočila je tudi patru, proseč ga, da se v svojih molitvah spomni Jelene. Zgodaj zjutraj je imel priti zdravnik Rochelle in povedati, kako se je zasukalo bolnično stanje. Gita ga je pričakovala z največjo nestrpnostjo. Postala je tako nemirna, da je poslala ponj. Francoz je takoj prišel. "Ah, povejte, ekseleucia!" je rekla Gita zdravniku ter ga prišla za obe roki. "Morala sem spomniti vas... vi ne veste, kako me muči ta žalostna negotovost."

"Počakajte še malo časa, madame!" je miril zdravnik Gito, gledajoč postrani Jeleno, ki je uprla nem pogled v njega. "Tako bomo videli." Rochelle je pristopil k bolnici, jej potipal žilo ter jo pazno gledal... Kakor da še ni na čistem, je pričel šteti udarce žile, govoreč polglasno: un, deux, trois (ena, dve, tri) itd. To vse je trajalo samo nekaj hipov in Giti je bilo, da zbesni od nestrpnosti. Naenkrat se je obrnil zdravnik proti Giti in rekel s svečanim izrazom na obrazu: "Bog, Rochelle in mladost!" "Kaj govorite!?" je vprašala Gita trepetaje.

"So premagali bolezen... Kriza je srečno premagana!" je odgovoril Rochelle zmaganosno. "Ah, hvala ti Bog!" je zaklicala glasno Gita, dvignivši sklenjeni roki proti nebu. "In vam tudi, doktor!" Tako je bila vzradoščena vsled zdravnikove izjave, da mu je poljubila preje roko, predno je to mogel zabraniti olitani Francoz. "Ali, madame!" je dejal doktor ter umaknil roko, pa pričel dalje govoriti o Jelenini bolezn. "Tako je, kakor sem rekel. Kriza je srečno premagana, ali sedaj je tudi skrbeti za bolnico... Skrbeti se mora, da ne postane iz te bolezn kaka druga... Prva nevarnost je odstranjena, ali bitka ni še dobljena na vseh črtah. Gospica je zelo oslajbljena... Gledati moramo, da se jej moči povrnejo čim prej... Ko si toliko opomore, da bo mogla zapustiti posteljo, se odpeljete z njo na deželo... Tam je boljši zrak, tam dobi teka do jedi, gorski zrak okrepi njene žilve... Upam, da jo pripeljete v Zagreb zopet polno in rdečo kakor jabolko..."

Gita je bila presrečna, da je minula smrtna nevarnost za njeno dete. Zahvaljevala se je Bogu v molitvi, dala darovati maše, delila obilo miloščine, postila se in opravljala druga pobožna dela, samo da bi čim bolj pokazala svojo hvaležnost napram Bogu, ki je rešil njeno hčer od smrti, a njo od težkih, neznošnih duševnih muk. Kljub svoji mladosti Jelena ni hitro okrevala. Zelo počasi se jej je vračalo zdravje. Šele čez dva tedna se je moglo opaziti, da jej je že mnogo boljše. Občutila je tek za jed, oko jej je postalo bistrejše in na obličje se je vračal izraz mladosti.

Enkrat je zaželela Jelena, da se pogleda v zrcalo, a ga jej mati ni hotela dati, boječ se, da bi se deklica mogla vznemiriti in tako škodovati zdravju. "Boljšje je, da se ne vidiš, drago dete!" je rekla Gita. "Kadar boš boljše izgledala, ti dam zrcalo."

"Kaj tako slabo izgledam?" je vprašala Jelena. "Slabo izgledaš, drago dete... Razalžostila bi se, če bi se videla v zrcalu. Bolezen je bila dolga, nevarna... Boga zahvali, da si ostala še živa!" Deklica je pogledala mater ter napol zaprla oči. Materinih besedi ni mogla razumeti. "Ah, ne misli na to... Nevarnost je minula in ti ozdraviš skoro", je pristavila Gita.

Jelena se je tretji dan vidno zboljšala. Zdravnik Rochelle jej je dovolil, da sme vstati iz postelje ter sedeti v naslonjaču. Ko je prvič vstala iz postelje, je zaželela Jelena pogledati se v zrcalu. Ženska radovednost je zmagala. Podpirana od matere in Magdalene, je stopila k zrcalu in

hip je pomislila, da takšna, kakor je sedaj, ne bi ugajala nobenemu in tudi ne njemu.

Gita jo je takoj odvedla od zrcala. Da bi bila slutila, da bode pogled v zrcalu tako deloval na deklico, ne bi je bila sprovela predenj. Jelena je sedaj že boljše izgledala, a vendar se je razjokala sama nad seboj. Kaj bi se bilo zgodilo takrat, ko je prvič zaželela, da se pogleda v zrcalo. "Ne jokaj, dušica!" jo je tolažila mati. "Sedaj zelo dobro izgledaš in boš še boljše... samo potolažena bodi."

Ves mesec po spovedi je prihajal rektor v Gito hišo ter je imel z njo duhovne vaje. "Treba je s korenino odstraniti plevel, ki se je zarastel v vaši duši!" ji je govoril jezuit, pa je vsak dan po dve uri čital in razlagal Giti življenje svetnikov, vs. pismo in molil skupno z njo k Bogu. Gita ga je poslušala s slepo pokorščino, a te duhovne vaje so ji ugajale, ker ni bila še odstranjena vsaka nevarnost od njene hčere. Zdravniku Rochelleju niso bili pogodu patrovi obaski. Rajši bi bil videl, da mati skrbi za bolnico, nego da posluša jezuitove nauke in pridige. "A prosim vas, madame!" je rekel nekoč Rochelle, ko je Magdalena pozabila dati zdravila Jeleni in se je doktor zelo razjezil radi tega. "Čemu so ti patrovi obaski? Saj niste nuna, niti ni tukaj samostan; rajši bi imel, da pogledate k bolnici, če dobiva ob pravem času zdravila."

"To je moja stvar, ekseleucia!" je odgovorila Gita. "Vsak kristijan ima velike dolžnosti proti Bogu."

"Jutri vendar ne postanete svetnica", je spregovoril doktor ter se je poslovil od Gite s porogljivim smehom. Celi štirje tedni so minuli, da se je Jelena toliko opomogla, da so jo mogli odpeljati na deželo. Temu se je sama radovala, ker je upala, da se ji v zdravem, svežem zraku mnogo prej povrne prejšnja moč, nego tu med pustim mestnim zidovjem.

Gita se je odpravila na daljše bivanje na deželi in zato je dala tjakaj odpeljati več reči. Mislija je ostati do zime, in sedaj je bil šele maj. V kratkem času je preživela v mestu toliko neprilik, da si je njena duša zaželela miru. Dva dneva, predno so odšli, je šla Gita k patru naznanit mu svoj odhod in se priporočiti njegovim molitvam. "Vsak dan se bom", je obetal pater, "spominjal v molitvi vas in vaših otrok... A mislite tudi vi na Boga in na hvaležnost napram njemu... Mogočni vam je izkazal milost, izvanredno dobroto... Vi to sami najboljše veste."

"Vedno mu bom hvaležna!" je obetala Gita s svečanim glasom. "Ali ne samo v besedah, temveč tudi v dejanju!" jo je prekinil jezuit hitro. "Ali niste še mislili na to!" "Govorite... svetujte... in poslušala vas bom!" "Eh, dobro!... Moja dolžnost je, da vas opozorim na to. Sveta navada v naši edini rešilni cerkvi je, da se verniki zahvaljujejo Bogu za milosti s kakim dobrim delom, kakor so miloščine, obljube..."

"Kaj bi bilo Bogu najljubše, da storim?" je vprašala Gita naglo. "To, kar se vam zdi najtežje", je odgovoril jezuit z vzvišenim glasom. "Nič se mi ne zdi težko, da se zahvalim Bogu", je rekla ona nepremišljeno. "Storite kako obljubo!" "Kakšno?" "Večnega udovštva! Obljubite se, da ostanete vdova, doktor živite!" je govoril jezuit v skoro zapovedujočem glasu.

Gita je obmolnila ter prebledela. Na kaj takega ni bila pripravljena. "Vidi se mi, da se vam zdi težka takšna obljuba... Tem ljubši bo Bogu, kakor sem z rekel. Ravno vaša želja po zakonu je edin vzrok vsej vaši veliki nesreči, ki vas je zadela in ki more postati še večja... Nič ni bolj naravnega od vas, nego obljuba udovštva."

"Dovolite mi, oče, dan premissleka!" je prosila s tihim, negotovim glasom. "Premissleka... ha, ha!" se je nasmejal porogljivo, da je Gita vstrepetala pred tem smehom. "Kaj naj pomeni premissljati, kadar gre za pobožno obljubo? Pogajati se z Bogom, hočeš-li toliko, ali samo toliko. Kako nede-

"Dobro, napravim to obljubo... v vaše roke... Takoj jutri, ako hočete..."

"Torej jutri... Pričakoval vas bom", je rekel pater zadovoljno. "Želite še kaj, častiti oče?" "Tudi Jeleno morate obljubiti." "Ne razumem tega", je rekla Gita. "Zaobljubiti jo, da ostane devica", je razjasnil jezuit. "In če noče?" "Morda bo hotela... Poskusajmo", je rekel pater. "S tem bi se moglo preprečiti... recimo, da Jelena ne vzame onega moža, ki ste ga v ljubili."

(Pride še.)

V STARO DOMOVINO SO SE PODALI:

S parnikom "Noordam": Ivan Gantar iz Somerset, Colo., v Poljane; Ant. Samsa iz Marquette, Mich., v Loški potok; Fran Žagar iz Trinidad, Colo., v Kamnik; Ivan Ožbolt z družino iz Mangham, La., v Prezid; Janez Plut iz Leeland, Nev., v Krvavéji vrh; Karol Bartolj iz Emporium, Pa., v Loški potok; Simon in Jernej Uršič iz Milwaukee, Wis., v Beljak; Janez Filipič iz Milwaukee, Wis., v Lipo; Josip Pulka in Janez Lupenski iz New York City v Oderberg.

S parnikom "La Touraine": Pavel Lenarčič in Janez Žagar iz Butte, Mont., v Vinico; Dane Bukovae iz Butte, Mont., v Gospič; Martin Jamič iz Ottawa, Ill., v Majur.

S parnikom "Argentina": Josip Gorše z družino iz Dillonvale, Ohio, v Rudolfovo; Fran Ponikvar iz Gorman, W. Va., v Ig; Vaso Borajevič in Lazo Balaz iz Mariners Harbor, N. Y., v Zagreb; Ivan Bahorič iz Norwich, Conn., v Metliko; Jernej Novak iz Pueblo, Colo., v Blato; Andrej Avsec z družino iz Virginia, Minn., v Nežjo njivo; Alojzij Škof iz Cleveland, Ohio, v Šiško; Sebastijan Gaser iz Cumberland, Md., v Trst; Fran Kovič z družino iz Cleveland, Ohio, v Dob; Louis in Viktor Turk iz Cleveland, Ohio, v Toplice; Louis Golf iz Cleveland, Ohio, v St. Vid; Josipina Lužar iz Cleveland, Ohio, v Beričevo.

S parnikom "Finland": Janez Kegljar iz New Alexandria, Pa., v St. Rupert. S parnikom "Philadelphia": Simon Šetina z družino iz Joliet, Ill., v Vižmarje; Mihael Sedmak iz Davis, W. Va., v St. Peter; Gregor Bergoč z družino iz Pittsburgh, Pa., v Slatino; Martin Komučar iz La Salle, Ill., v Brežice; Josip Hostnik iz St. Marys, Pa., v Mirno; Fran Požar iz Davis, W. Va., v Postojno; Anton Zbašnjak iz Joliet, Ill., v Plešce.

Vsi gori omenjeni potniki so kupili parobrodne listke pri tvrdki Frank Sakser, 82 Cortlandt St., New York.

Rad bi zvedel, kje se nahaja moj brat FRANK ZUPANC. Pred enim letom se je nahajal v državi Colorado. Sedaj sem pa slišal, da se nahaja v Chicago, Ill. Če kdo ve za njega, prosim, da mi naznani, ali naj se sam javi svojemu bratu: Marko Zupanc, 819 Grove Avenue, Johnstown, Pa. (25-28-7)

Denarje v staro domovino

Table with columns for amount in K. and \$, listing exchange rates for various denominations.

Postarina je všteta pri teh svebah. Doma se nakazuje svote po polnoma izplačajo brez vinarje odbitka. Naše denarne pošiljate razpošilja na zadnjo pošto c. k. poštne hranilnišni urad na Dunaju v naj krajšem času. Denarje nam poslati je najpriličneje do \$50.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu, večje zneske pa po Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St. New York, N. Y. 6104 St. Clair Avenue, N. E.

Farmer je dandanes najbolj neodvisen človek v Ameriki. SEDAJ STE SLUGA — ZAKAJ NE SVOJ GOSPODAR? Ako ste se naveličali delati v tovarni ali rovu, ako vam je težko delo... First Louisiana Foreign Agriculture Society, Room 104-5-6, 424 4th Ave., PITTSBURGH, PA.

KRACKERJEV BRINJEVEC je najstarejše in od zdravnikov priznано kot najboljšje sredstvo proti notranjim boleznim. The Ohio Brandy Distilling Co., 6102-04, ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

IMENIK IN CENIK najglavnejših zdravil svetovnoznane lekarne PARTOS V NEW YORKU. PARTOLA za čiščenje krvi in želodca... THE PARTOS PHARMACY, 160-2nd Ave., New York.

GLAS NARODA JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ. NAROCITE SE NANJ! Kadar je kako dražstvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalije... 82 Cortlandt St. New York, N. Y. 6104 St. Clair Avenue, N. E.

Črni menih.

Profesorjski kandidat Andrej Vasiljevič Kovrin se je preselil z delom in si pokvaril živce. O krog zdravnikov ni letal, ampak kar tako mimogrede pri steklenicah vina se je pomenil s prijateljem-zdravnikom, in ta mu je svetloval, preživeti spomlad in poletje na deželi. Ravno prav je prišlo dolgo pismo od Tanje Pesocke, v katerem ga je vabila, naj bi prišel v Borisovko in jih posetil. In Kovrin je videl, da se mu je v resnici treba malo gospredhoditi.

Najprej — bilo je v aprilu — je šel domov, v svojo rodno Koprivnico in prebil tu v samotni tri tedne, potem pa se je napotil, kakor hitro je nastala lepa cesta s konji k svojemu nekdanjemu varuhu in izvozu Teluju Pesockemu, ki je bil znan po vsej Rusiji kot sadjerejec. Od Koprivnice do Borisovke, kjer so bili Pesocki, se je računalo okoli sedemdeset vrst, in popotovanje po mehki, spomladanski cesti v mirnem vozičku na peresih je bilo prava nasmada.

Pesocki so imeli veliko hišo s kolonami in levi, s katerih se je luščila štukatura, in s frakarskim lakajem pri velikih vratih. Starinski park, čmeren in resen, urejen po angleški maniri, se je vlekel skraj vrsto daleč, od hiše pa do reke; in tu se je končeval s strmim, visokim glinastim bregom, na katerem so rasle snreke z odkritimi koreninami, podobnim kosmatim šapam. Spodaj se je odljudno bleščala voda, so preletavali z žalobnim piskom ključač, in neprestano je kraljevalo tukaj tako občutje, da bi se bil človek kar vsedel in pisal balado. Zato pa je bilo o krog hiše, na dvorišču in v sočvnih gredah, ki so z drevesnico bred merile trideset deset, veselo in živahno celo v slabem vremenu. Takih čudovitnih vrtnic, melij, kamelij, takih tulipianov najrazličnejših barv od snežnobe do sajastorange, sploh takega bogastva barv, kakor pri Pesockih, Kovrin še ni videl nikjer. Spomlad se je bila šele pričela in najrazkošnejše cvetje se je še skrivalo v steklenjačah, a vendar je zadostovalo že to, kar je cvetelo vzdolj alej i sentertija na gredah, da se je človek čutil, setaje po vrtu, v kraljestvu nežnih barv, zlasti rano v jutro, ko se je na slehernem listku lesketala rosa.

Ono, kar je služilo vrtu samo v dekoracijo in kar je Pesocki sam zaničljivo nazival šaro, je imelo na Kovrino nekdanjo mladostno pravljeno vpliv. Koliko čudastih predmetov je bilo tu, umetno vzgojenih izrodov in izrastkov prirode! Tu so bili špalirji iz ovočja, bila je hruska s podobo piramidaste topolje, bili so okroglasti hrasti in lepe, dežnik iz jablane, oblaki, arabske, kandelabri in celo letnica 1862 iz sliv. Ta številca je naznanjala leto, v katerem se je pričel Pesocki pečati s sadjerejstvom. Tupatam so rastle tudi lepa vitka drevesca z ravnimi, krepkimi debli, podobna palmam, in moral si natančno pogledati, da si spoznal v takem drevesu božje drevice ali rdečo malino. A kar je delalo vrt najbolj vesel in živahno, to je bilo neprestano gibanje. Od ranega jutra do pozne noči so okrog drevja in grmov, po alejah in gredicah gomarali ljudje liki mravlje - samokolnicami, motikami, škropilnicami...

Kovrin je prišel k Pesockim pod noč, okrog desetih zvečer. Tanjo in njenega očeta Jegora Semjonoviča je našel v velikih vzemirjenostih. Jasno, zvednato nebo in termometer sta k jutru napovedovala mraz, vrhutega pa je bil vrtnar Ivan Karlič odšel v mesto in zanesti se ni bilo na koga. Pri večerji se je govorilo samo o jutranji pozebi in sklenilo, da Tanja ne pojde spat, ampak bo ob eni ponoči ohodila vrt in pregledala, če je vse v redu, a Jegor Semjonovič bo vstal ob treh, ali pa še prej.

Kovrin je presedel s Tanjo ves večer; po polnoči sta se odpravila na vrt. Bilo je hladno. Na dvorišču je se silno dišalo po ognju. V velikem ovočjem vrtu, imenovanem trgovski vrt, prinašajočem Jegoru Semjonoviču vsako leto nekaj tisočev čistega dobička, se je vlačil po zemlji žrn, gost, zoprn dim in metaje se okrog drevja je reševal te tišočne pred mrazom. Drevesa so rastle tu v kvadratih, vrste so

bili ravne in pravilne kakor vršae vojakov in stroga pedantična pravilnost in to, da so bila vsa drevesa ene rasti, enakih kron in enakih debel, je delalo njih podobno enolično in celo dolgočasno. Kovrin in Tanja sta hodila med vrstami, kjer so tleli kupi gnojna, slame in vsakojakih smetij, zdaj pa zdaj so ju srečavali delavci, ki so se gibali v dimu, kakor sence. Cvetele so samo višnje, slive in nekaj vrst jablan, a ves vrt je tonil v dimu; samo pri drevescih je dehnal Kovrin s polnimi prsi.

"Jaz sem že v mladosti tod kihal od dima", je rekel in zgnemil s pleči, "pa vendar še do danes ne razumem, kako more Kovrin drevje obvarovati pozebe."

"Dim nadomešča oblake, kadar jih ni..." mu je odgovorila Tanja.

"Kaj pa oblaki koristijo?" "V deževnem, oblačnem vremenu ne pada slana."

"Saj res!" Zasmel se je in jo prijel za roko. Nje široki, resni in omražen obraz s fenkimi črnimi obrvmi, njen privzdignjeni ovratnik na jopi, ovirajoči jo prosto gibati z glavo in ona vsa, suhljata, vitka, s povzdignjenim krilom radi rose, mu je vzbujala mehka čustva.

"Za Boga, saj je že dorasla!" je rekel sam pri sebi. "Ko sem pred petimi leti zadnjič odhajal od tukaj, ste bili vi še čisto otrok. Bili ste tako suha, dolgonoga, z razpuščenimi lasmi, nosili ste kratko krilce in jaz sem vas držal s čapljjo..." Kaj čas stori!" "Da, pet let!" je vzdihnala Tanja. "Od takrat je že mnogo vode preteklo. Povejte, Andrejček, po pravici", se je živo razvnela z roko mu v obraz, "vi ste se nas odvadili, kaj ne? Pravzaprav pa, kaj sprašujem? Vi ste možki, in živite že svoje, zanimivo življenje, postali ste znameniti... Odtujenje je tako naravno! A naj bo, kakor hoče, Andrejček, jaz bi rada, če bi nas meli vi za domače. Mi imamo pravico na to."

"In jaz vas imam, Tanja." "Častna beseda?" "Da, častna beseda." "Čudi! Ste se danes, da imamo toliko vaših fotografij. Saj veste, da vas moj oče obožuje. Kar se mi zdi, da vas ljubi bolj nego mene. On je ponosen na vas. Vi ste nenavadno, učen človek, ste naredili sijajno kariero, in on je prepričan, da ste zato postali tako velik, ker vas je on vzgojil. Jaz mu ne branim tako misliti. Naj misli!"

Prišlo se je dani, to se je videlo zlasti na intenzivnosti, s katero so pričele izstopati iz ozračja kope dima in krone drevcev. Peli so slavci, in s polja je prinašal veter petpedikanje prepele.

"Vendar, treba bo iti spat", je dejala Tanja. "Pa je tudi uraz." "Oprijela se ga je za pazduho. "Hvala vam, Andrejček, da ste prišli. Mi imamo dolgočasne znanice, pa še teh malo. Mi imamo samo vrt, vrt, vrt — in drugače nič. Deblo, pol debela", se je zasmejala, "— aporet, rajneta, ozimka, okuliranje, kopuliranje... Vse, vse naše življenje je prešlo v vrt, jaz celo o nobeni drugi stvari ne sanjam, kakor o samih jablanah in hruskah. Seveda, to je dobro in koristno, a vendar si človek včasih zaželi česa drugega za izpremembo. Spominjam se, ko ste prihajali vi poletu k nam na izlete, kako je postajalo v hiši naenkrat vse bolj sveže in svetlo, kakor da bi z lenostve in pohištva snel pregrinjala. Jaz sem bila takrat še otrok, pa sem vseeno razumela."

Govorila je dolgo in s čustvom. Bog ve, kako mu je prišlo v glavo, da bi se mu bilo moglo čez poletje privaditi tega mlega, slabotnega, zgovornega bitja, se navdušiti za njo in zaljubiti vanjo. — v njih položaju bi bilo to prav mogoče in čisto naravno! Pri tej misli mu je postalo gorko pri srcu in smeh se mu je pojavil na licu; nagnil se je k milemu, skrbnemu obrazku in tiho zapel:

"Onjegin, skriti ni mi dano, Brezumno ljubim jaz Tadjano." Ko sta prišla v hišo, je bil Jegor Semjonovič že vstal. Kovrinu ni bilo nič do spanja, podal se je s starem v razgovor in se vrnil z njim na vrt. Jegor Semjonovič je bil visoke rasti, širokopleč, močnega života, mučila ga je naduha a hodil je vedno tako naglo, da ga je bilo težko dohajati. Vi-

deti je bil vedno v skrbeh, vedno se mu je nekam mudilo, in sicer se mu je bralo na obrazu nekaj takega, kakor: če zamudim le za hip, pa bo vsega konec!" "Vidiš, bratec, to so čudne reči..." je pričel in obstal, da bi ujel sapo. "Po zemlji je mraz, kakor vidiš, a vzdigni termometer na drugo za dve sežnja v zrak, pa vidiš... tam je toplo... Zakaj je to tako?"

"Res, ne vem," je rekel Kovrin in se zasmeljal.

"Hm... Seveda, vsega ni moči vedeti... Če bi imel še tako obširen um, vse ne gre noter. Ti si imel, kaj ne, bolj s psihologijo opraviti?"

"Da. Čitam psihologijo in se pečem sploh s filozofijo."

"Pa se ne naveličaš?"

"Ravno nasprotno, od tega jaz živim."

"E, za božjo voljo..." je pristavil Jegor Semjonovič, ogledujoč v zamisljenosti svoje sive zalistee. "No, Bog daj... Jaz te imam jako rad... tako sem te vesel, bratec..."

Hkrati pa je poslušnil, napravnih prestrašen obraz in stekel v stran. Ko bi trenil je izgubil za drevjem v oblakih dima.

"Kdo je privezal konja k jablani?" se je zasmel obupen, v dušo segajoč krik, "katera gradavž in kanolja se je predzrnila privezati konja k jablani? Moj Bog, moj Bog! Vse razčesljano, prežebljeno, zanemarjeno, posmetena! Vrt je šel! Vrt je šel k vragu! Moj Bog, moj Bog!"

Ko se je vrnil h Kovrinu je imel izmučen, razžaljen obraz... "No kaj čem početi s tem prokletim ljudstvom?" je rekel s jokavim glasom in razpel roke. "Stepla je ponoči vnozil goj in privezal konja k jablani... zagrdni, prežebljeno, zanemarjeno, posmetena! Vrt je šel! Vrt je šel k vragu! Moj Bog, moj Bog!"

Nato je obšel z isto hitrostjo in s skrbnim obrazom ves vrt in pokazal svojemu bivšemu rejencu vse oranžerije, steklenjače, skednje in tudi svoja dva čebelnjaka, katera je imenoval čudež našega stoletja.

Med tem ko sta hodila, je bilo vžilo solnce in jasno obsevalo vrt. Postalo je toplo. Sluteč jansen, vesel, dolg dan je Kovrin pomislil, da je to šele začetek maja in da je pred njim še celo poletje, ravno tako jasno, veselo, dolgo, in naenkrat se mu je zgenilo v prsih radostno mladostno čustvo, kakršno je občutil v mladih letih, ko je letal po tem vrtu. Tudi on je objel starčka in se z njim nežno poljubil. Razigranih čustev sta šla v hišo in počela piti čaj iz starih, porcelanskih čašic, s smetano, s tečnim, jajčnim pecivom — in te malenkosti so Kovrina zopet spomnile na otroško in mladeniško dobo. Lepi sedanji vtiski in vzbujajoči se spomini so se združevali v njem; in v duši mu je od njih postajalo tesno, a dobro.

Počakal je, da se je vzbudila Tanja, z njo je pil kavo in se malo gospredhodil, potem je šel v svojo sobico in se poprijel dela. Pazljivo je čital, delal opazke in od časa do časa dvigal oči ter pogledoval na odprta okna ali na sveže cvetje, še mokro od rose, stoječe v vazah na mizi, potem se je spet potapjal z očmi v knjigo in zdelo se mu je, da v njem sleherni žilica trepeče in igra od veselja.

Na deželi je nadaljeval isto aervozno in nepokojno življenje kakor v mestu. Čital je mnogo in pisal, učil se italijansčine in ko je šetal, je z veseljem mislil na to, da se bo zopet vsedel k delu. Spal je tako malo, da so se vsi čudili; če je slučajno po dnevu zadržal za pol urice, ni potem celo noč stisnil očesa, a po prečuti noči se je vendar počutil nepričakovano živahno in veslega. Govoril je mnogo, pil vino in kadil drage cigare. K Poseckim so pogosto, skoro slednji dan zahajale sosedove gospodične, ki so s Tanjo igrala klavir in pele; nekoč je prišel tudi mlad sosed, ki je znal lepo igrati na gosli. Kovrin je poslušal godbo in petje in se s poželjivostjo opival ob nji. Vpliv se je kazal pri njem v tem, da so mu oči si-

lile skupaj in mu je glava lezla na stran.

Jednoč je po večernem čaju sedel na balkonu in čital. V salonu se je med tem učili Tanja — sopran, ena gospodičen — alt in mladi sosed na violini znane serenade Braga. Kovrin je prisluškoval besedilo — bilo je rusko, — pa ni mogel umeti zmisla. Naposled je pustil knjigo in poslušajoč skrbneje je razumel: deklica, fiktivno bolna, je slišala po noči na vrtu neke tajnostne zvoke, tako krasne in čudovite, da jih je bila prisiljena imeti za sveto harmonijo, katera je nam smrtnikom neumljiva, in zato vedno zletava nazaj v nebesa.

Kovrinu so začele lezti oči skupaj. Vstal je in pričel vse izmučen hoditi po salonu, potem po dvorani. Ko je bilo petje končano, je prijel Tanjo pod pazduho in stopil z njo na balkon.

"Meni danes že od ranega jutra ne gre iz glave neka legenda", je dejal. "Ne pomnim več, sem jo li kje čital ali slišal, a legenda je tako čudna, nobeni reči podobna... Reči se mora, da ni posebno jasna. Pred tisoč leti je šel neki menih, oblečen v črno obleko po puščavi nekje v Siriji ali Arabiji... Nekoliko milj od onega kraja, koder je šel, videli so ribiči drugega črnega meniha, ki se je počesno premikal nad jezersko gladino. Ta drugi menih je bil zrna prikazen, fata morgana. Sedaj pa pozabite vse zakone optike, katerih legenda, kakor se vidi, ne priznava, in poslušajte dalje. Od te prikazni je druge tretja, tako da je ena plast atmosfere prenašala podobno črnega meniha na drugo in tako dalje... Videli so ga zdaj v Afriki, zdaj v Španiji, potem v Indiji in nato na daljnem severu... Naposled je prestopil zemeljsko atmosfero in zdaj blodi po vsej svetu in ne more priti v one pogoje, v katerih bi mogel ugasniti. Morebiti ga vidijo zdaj kje na Marsu ali na kakšni zvezdi Južnega križa. Draga moja, a glavna stvar, takorekoč jedro legende obstoji v tem, da bo ravno čez tisoč let, odkar je menih šel po puščavi, prikazen zopet prešla v zemeljsko atmosfero in se je prikazala ljudem. In pravijo, da tih tisoč let že poteka... Po tej legendi imamo pričakovati črnega meniha — vsak dan!"

"Čudna prikazen," je dejala Tanja, kateri ni ugajala legenda.

"Ampak najbolj čudno je to," se je zasmel Kovrin, "da se nikakor ne morem spomniti, odkod mi je padla v glavo ta legenda. Ali sem jo kje čital? Slišal? Ali se mi je morebiti črni menih sanjal? Pri Bogu, da ne vem. Toda legenda mi ne gre iz glave. Danes jo cel dan premišlujem."

Odpustivši Tanjo h gostom, je šel iz hiše in pričel zamišljeno hoditi okrog greda. Solnce je že zahajalo. Cvetje je dajalo od sebe vlažen, razdražljiv vonj, ker so ga bili pravkar polili. V hiši se je zopet oglasilo petje in gosli so se od daleč slišale, kakor da bi imele človeški glas. Kovrin je nupenjal spomin, da bi se spomnil, kje je slišal ali čital legendo, med tem je namerjal svoje počasne korake v park, in niti zapazil ni kdaj je prišel do reke.

Po stezici, ki je tekla po strmem bregu mimo odkritih korenin, se e spustil navzdol k vodi, kjer je vzemiril ključače in splašil par divjih rae. Na mračnih smrekah so se tu in tam svetleli poslednji žarki zahajajočega solca, a nad reko se je vlegel je pravi večer. Kovrin je šel čez kleči na drugo stran. Zdaj je ležalo pod njim široko polje, pokrito z mlado, še ne razvelelo rjžo. Okrog in okrog niti človeške duše, in zdelo se je, da pelje steza, če bi šel po njej, v oni neznan, skrivnostni kraj, kamor se je ravnokar spustilo solnce, in kjer tako široko in veličastno plameni večerna zarja.

"Kako je tu vse odprto, svobodno, tiho!" je mislil Kovrin, ko je šel po stezi. "In zdaj se mi, kakor da bi ves svet gledal name in čakal, da ga razumem..."

V tistem hipu so pobežali po rži valovi in rahel večerni veter se je nežno dotaknil njegove odkrite glave. Za minuto nov sunek vetra, a silnejši, — zašumela je rž in od zadel se je začelo gluho šumenje smrek. Kovrin je strmel vse iz sebe. Na obzorju se je dvigal liki vihar ali vodni curek od zemlje do neba visok, črn stebec. Njegovi obrisi so bili nejasni, a že prvi trenotek se je

dalo razločiti, da ne stoji mirno, ampak drvi s strašno hitrostjo, prihaja vedno bližje, naravnost proti Kovrinu, in postaja razločnejši. Kovrin se je zagnal v stran, v rž, da bi mu napravil prostor, in toliko da se mu je še mogel ogniti...

Menih v črni opravi, s sivo glavo in črnimi obrvmi, ter prekrizanimi roki na prsih se je nesel mimo... Njegove bose noge se niso dotikale zemlje. Ko je že bil kake tri sežnje daleč, se je ozrl na Kovrina, pokimal z glavo ter se mu nasmešnil prijazno in obenem lokavo. Ali kakšno blede, strašno blede in suho lice! Nato je pričel zopet rasti, potlej je zletel čez reko, neslišno se je zadel ob glinasti breg in ob snreke in preko njiv leteč je izginil ko dim.

"Torej, glejte..." je zasepetal Kovrin. "Vidi se, da je res, kar pravi legenda."

Kovrin si ni prizadeval razjasniti čudne prikazni, ampak zadovoljen, da se mu je posrečilo tako hitro in tako jasno videti ne samo črno obleko, ampak celo obraz in oči meniha, se je vrnil domov prijetno vzemirjen.

Po parku in po vrtu so mirno hodili ljudje, v hiši so igrali, videlo se je, da je samo on videl meniha. Polastila se ga je silna želja, da bi vse povedal Tanji in Jegorju Semjonoviču, a prišlo mu je na um, da bosta onadva najbrž imela njegove besede za sanje, in da bi ju znalo to prestrašiti; boljše je molčati. V hiši se je glasno smejal, pel in plesal mazurko, bilo mu je veselo, in vsi, gostje in Tanja, so dejali, da ima nocoj nekako nenavaden, bleščoč oduševljen obraz, in da je zelo interesanten.

III. Po večerji, ko so odšli gostje, je šel v svojo sobico in se zleknil po divanu: hotel je misliti o menihu. A čez par minut je vstopila Tanja.

"Nate, Andrejček, čitajte očetove članke..." mu je rekla, ponujajoč mu sklad brošur in oddiskov. "Prekrasni članki! Moj oče lepo piše."

"E, kaj bo tako lepo!" je dejal Jegor Semjonovič, vstopivši za njo s prisiljenim nasmehom: "ram ga je bilo. 'Nikar je ne poslušaj, prosim te, in ne beri! Sicer pa, če bi rad zaspal, naj bo, potem lahko vzameš v roko in bereš: imenitno uspalveno sredstvo...'"

"Meni se zdi članki prekrasni", je dejala Tanja z globokim prepričanjem. "Preberite, Andrejček, in pogovorite papa, da bi pogosteje pisal. On bi lahko spisal celo knjigo o sadjerejstvu."

Jegor Semjonovič se je usiljeno zahototal, zardel in začel govoriti prazne besede, kakršne navadno govore avtorji v zadregi. Naposled se je pričel udajati.

"Potentakem lahko bereš najprej članek Goševa in te-le ruske člančice", je zamrmral med zobmi prebrajoč s tresočimi rokami brošure, "a tega ne boš razumel. Predno bereš moj odgovor, moraš vedeti, na kaj odgovarjam. Sicer pa je vse skupaj bedastost — puščoba. Vrhutega pa je čas, da gremo spat."

Tanja je odšla. Jegor Semjonovič je prisedel h Kovrinu na divan in globoko vzdihnul.

"Tako je ljubček moj..." je pričel po kratkem molku. "Da, tako je ljubčevni moj profesorjski kandidat. Vidiš, zdaj jaz pijem članke, se udeležujem razstav in dobivam medalje... Pri Poseckem, pravijo, rastejo jabolka iz glave, in Pesocki, pravijo, si je z vrtom pridobil premoženje... Z eno besedo, 'bogaj je, slaven Kočubej'. Pa vpraša se: čemu vse to? Vrt je v resnici krasen, kakor na podobni... To ni vrt, ampak cel zavid visokega državnega pomena, zato ker je takorekoč korak v novo ero ruskega narodnega gospodarstva in ruske obrti. Toda čemu? Zakaj vse to?"

"Stvar se sama hvali." (Nadaljevanje v prihod. prilogi.)

CENIK KNJIG katere ima v zalogi SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI: Dušna paša, Dušna paša v usnje vezano, Gospoa usliši moje molitev, eleg.gantno vezano, Ključ nebeskih vrat, Marija varuhinja v usnje vezano, Marija varuhinja elegantno vezano, Patroška pobožnost, Rajski Glasovi, Rajski Glasovi v usnje vezano, Sibirski razmar, Sibirski za Dušo elegantno vezano, Sibirski za Dušo v s'lonovo kost vezano, Sv. Ura elegantno vezano, Sv. Ura elegantno vezano z zapono, Sv. Ura v agrin vezano z zapono, Sv. Ura v s'lonovo kost vezano, Vrtec nebeski

POUČNE KNJIGE: Abecednik nemški, Abecednik slovenski, Abnovo nemško angleški tolmaz, Angl. slovn. in slov. angl. slovar, Dobra kuharica, Domači zdravnik, Domači živinovozdravnik, Pravo berilo, Hiti, Kalkulez, Kalkulez mali, Navodilo za splovanje raznih pisem, Novi Jomovinski zakon, Odvetniška tarifa, Pomarica, nagrobnice, Poljedelstvo, Popolni nauk o čebelarstvu, Pouk zaročencem, Prva nemška vadnica, Prva računica, Ročni slovensko-nemški slovar, Schimpffov nemško-slovenski slovar, Schimpffov slovensko-nemški slovar, Sadjereja pogovornih, Slovar slov. nemški (Janežič - Bartel) nova izdaja, Slovar nemško slovenski (Janežič - Bartel) nova izdaja, Slovensko-angliška slovnica, Slovenska pomarica, I in II sv., Sek, vsaki po, Spisovnik ljubavnih pisem, Spretna kuharica, Sredni katekizem, Trina ut in trtoraja, Učna živinoreja, Umni kmetovalci, Veliki katekizem, Vošilni listi, Zgodbe sv. pisma, Zirovnik, narodne pesmi, vezano, I. 2. 3. in 4. sv. zvezek vsaki po

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE: Andrej Hofer, Avstrijska ekspedcija, Avstrijski junaki, broš., vezano, Baron Lodon, Baron Trenk, Bele noči..., Belgijski biser, Beneška vedečevalka, Boj s prirodo, Boj za pravico, Boljček, Boljši darovi, Burška vojaka, Čar in tesar, Cerkvica na staki, Cesar Fran Jožep, Ciganica, Ciganova osveta, Ciganova sirota, 98 zvezkov, Cvetina borogradska, Čvetko, Čas je slabo, Čas trnje in sreče, Človek in pol, Darinka mala Crnogorica, Deleti brat, Deteljiča življenje treh kranj. bratov, Dve pesmi, Dve pesmi, Erazem Predjamski, Evangeliji, Evstahija, dobra hči, Fabela, Fra Diavolo, George Stephenson, oče telegraf, Godčevski katekizem, Gorenjska knjižnica: 1. sv. Kukmanova povest, 2. sv. Iskopljena romarica, 3. sv. Grajski lovec, 4. sv. Kukulski stan, 5. sv. Smartno pri Kranju, 6. sv. Goslovnik, 2 zvezka, 7. sv. Grof Montekristo, 8. sv. Grof Radecki, 9. sv. Greda, 10. sv. Greda in smeh, 11. sv. Hilegarda, 12. sv. Hilegarda, 13. sv. Hilegarda, 14. sv. Hilegarda, 15. sv. Hilegarda, 16. sv. Hilegarda, 17. sv. Hilegarda, 18. sv. Hilegarda, 19. sv. Hilegarda, 20. sv. Hilegarda, 21. sv. Hilegarda, 22. sv. Hilegarda, 23. sv. Hilegarda, 24. sv. Hilegarda, 25. sv. Hilegarda, 26. sv. Hilegarda, 27. sv. Hilegarda, 28. sv. Hilegarda, 29. sv. Hilegarda, 30. sv. Hilegarda, 31. sv. Hilegarda, 32. sv. Hilegarda, 33. sv. Hilegarda, 34. sv. Hilegarda, 35. sv. Hilegarda, 36. sv. Hilegarda, 37. sv. Hilegarda, 38. sv. Hilegarda, 39. sv. Hilegarda, 40. sv. Hilegarda, 41. sv. Hilegarda, 42. sv. Hilegarda, 43. sv. Hilegarda, 44. sv. Hilegarda, 45. sv. Hilegarda, 46. sv. Hilegarda, 47. sv. Hilegarda, 48. sv. Hilegarda, 49. sv. Hilegarda, 50. sv. Hilegarda, 51. sv. Hilegarda, 52. sv. Hilegarda, 53. sv. Hilegarda, 54. sv. Hilegarda, 55. sv. Hilegarda, 56. sv. Hilegarda, 57. sv. Hilegarda, 58. sv. Hilegarda, 59. sv. Hilegarda, 60. sv. Hilegarda, 61. sv. Hilegarda, 62. sv. Hilegarda, 63. sv. Hilegarda, 64. sv. Hilegarda, 65. sv. Hilegarda, 66. sv. Hilegarda, 67. sv. Hilegarda, 68. sv. Hilegarda, 69. sv. Hilegarda, 70. sv. Hilegarda, 71. sv. Hilegarda, 72. sv. Hilegarda, 73. sv. Hilegarda, 74. sv. Hilegarda, 75. sv. Hilegarda, 76. sv. Hilegarda, 77. sv. Hilegarda, 78. sv. Hilegarda, 79. sv. Hilegarda, 80. sv. Hilegarda, 81. sv. Hilegarda, 82. sv. Hilegarda, 83. sv. Hilegarda, 84. sv. Hilegarda, 85. sv. Hilegarda, 86. sv. Hilegarda, 87. sv. Hilegarda, 88. sv. Hilegarda, 89. sv. Hilegarda, 90. sv. Hilegarda, 91. sv. Hilegarda, 92. sv. Hilegarda, 93. sv. Hilegarda, 94. sv. Hilegarda, 95. sv. Hilegarda, 96. sv. Hilegarda, 97. sv. Hilegarda, 98. sv. Hilegarda, 99. sv. Hilegarda, 100. sv. Hilegarda

SPILMANOVE POVESTI: 1. sv. Ljubite svoje sovražnika, 2. sv. Maron kračanski deček, 3. sv. Marijina otroka, 4. sv. Prvi in drugi ječek, 5. sv. Ustnik morskega roparja, 6. sv. Arumagan sin indijskega kneza, 7. sv. Sultanovi sužnji, 8. sv. Tri indijske povesti, 9. sv. Kraljičin nečak, 10. sv. Zvesti sin, 11. sv. Rdeča in bela vrtinec, 12. sv. Korvica brata, 13. sv. Boj in zmaga, 14. sv. Prigoda hronskega glavarja, 15. sv. Anđel suknjev, 16. sv. Zlatokopi, 17. sv. Prvi med Indijcem, 18. sv. Prigoda indijanskih mladonarj, 19. sv. Mlada mornarja

TALIJA. ZBIRKA GLEDALIŠKIH IGER. Brat sokol, Cigan, Dobro došli, Doktor Hribar, Dve tačeli, Idealna tačca, Mladost snubna, Na kiti fraga, Nemški ne znanjo, Pot do srca, Pri puščavniku, Prvi ples, Putifarka, Rastresenca, Revček Andrejček, Rokovnarica, narodna igra, Starinarica, V mesednih dneih

RAZGLEDNICE: Newyorška, s cveticami, humoristične, božične, novoletne in velikončne po komad, duca, 25, Narodna nošnja in mesta Ljubljane, duca, po, 25, Humoristične razglednice z motivi slovenskih narodnih pesmi; 1 duca, 25, Z silkami mesta New Yorka po duca, 25, Razne svete podobne po duca, 25, Album mesta New York s krasnimi s slikami, mali, 10, veliki, 18, Ave Marija, 7

ZEMLJEVIDI: Avstro - Ogrska, mali, 15, Avstro - Ogrska, vesnan, 30, Kranjska dežela, mali, 18, Združenih držav, mali, 18, veliki, 25, Evrope, vesnan, 25, Gorenjske z novo bohinjsko in triško, 25, Slo. Slovenica, 25, Celoga sveta, 25, Balcanjski držav, 25, Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, 25, Minnesota, Wisconsin, Womling in West Virginia, vsak 25 s komad.

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znakmah. Poština je pri vseh cenah že vračunana.

Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne mišje.

Jugoslavanska Kato. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57 Brad-
dock, Pa.Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Bar-
berton, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEIC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNICI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 6413 Matta Ave., Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.

GREGOR PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOŽEF MERTEL, od društva št. 1., Ely, Minn.

ALOIS CHAMPA, Box 961, od društva št. 2., Ely, Minn.

JOHN KOVACH, Box 365, od društva št. 114., Ely, Minn.

Vai dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne poži-
ljuje naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe
pa na predsednika porotnega odbora.Na osebnih ali neuradnih pisma od strani članov se ne bodo
osiral.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Prevzitek.

Luigi Calco.

"Prevzitek" je na videz jako nedolžna beseda, ki pa igra v gospodarskem življenju našega kmetja čestokrat naravnost usodopolno vlogo. Veliko dobrih kmetij je šlo že rakom živžgat zavolj oprevelikoga prevzitka in veliko jih bo še. Da pa dobiva pri nas prevzitek v kmečkem gospodarstvu tako nevarno obliko, je vzrok najbrž ta, da izročajo gospodarji prezdaj svoja posestva otrokom in da se posledici tega poslednji tudi veliko prezgodaj ženijo. Le preveč pogosto se dobre kmečki gospodarji, ki so še v najboljših moških letih in pri polni moči, a se naenkrat naveličajo gospodarstva in prevale skrb za svoje posestvo v obilnimi novimi bremenami na svojega, ko-maj otroškim letom odraslega in še docela neizkušenega sina. Komaj pa je posestvo izročeno, že pozabi izročitelj, da ni več gospodar in hoče v prevzemniku videti še vedno le svojega otroka, ki mu je dolžan pokorščino, ne pa samostojnega gospodarja, s katerim se nahaja sedaj v pogodbenem razmerju. Posledica nerazumevanja novih dejanskih razmer so številne pravde med izročitelji in prevzemniki zemljišč, pri katerih se pa kaže toliko silnega sovražstva med najožjimi krvnimi sorodniki in se odigravajo tako nelep prizori, da prihaja nepri-zadetu človeku kar mizro oko-krog srca.

Rabuzova hiša v Brezji je bila nekdanj zelo trdna hiša. Ko je sedanji gospodar Matevž Rabuza pred petindvajsetimi leti prevzel gospodarstvo, bila je hiša skoro brez dolga, v hlevu pa dokaj repov. Ker je mladi Rabuza tedaj prižen tudi prav lepo doto, bi bil prav lahko izhajal, če bi se bil le pošten brigal za gospodarstvo.

Mladi Rabuza pa je začel pohajati na semnje in se mešati med živinske mešetarje. Kjerkoli se je sklepala kaka kupčija za kravo, vola, telico ali tele, povsod je hotel posredovati mladi Rabuza in si prislužiti kak goldinarček ali pa vsaj pijačo, ki pri nas žalob zaključuje skoro vsako kupčijo. Rabuza si je pridobil sčasoma veliko spretnost v mešetarstvu, ker se je zgodaj seznanil z znano mešetarsko moralo, da ne jemlje hudič goljufa, ampak o-goljufanca, navdil se je pa tu-dij pijače.

Pohajanje vseh bližnjih in dalj-nih semnje in opotekajoči po-vratki iz istih pa seveda niso u-godno vplivali na Rabuzovo gos-podarstvo, ki je šlo vedno bolj rakovo pot. Mlada žena, ki se je v potu svojega obraza ubijala doma z zemljo, prosila je vedno in vedno svojega moža, da naj

in se briga rajši za svoj dom in gospodarstvo. Njene besede, pro-snje in svarila so bile pa bob ob steno, ker se je Matevž Rabuza lahkoživega mešetarskega življenja skoro tako privadil, da ga ni mogel več pustiti.

Ker je mladi gospodar hodil po semnjih, trpela je zelo njegova kmetija. Začeli so se nabirati dolgoti, ki jih je bilo treba obrestovati. Te obresti so pa še bolj pokopavale Matevža Rabuza. Čim starejši je postajal Rabuza, tim bolj je lezel v dolgove. Vzlic vedno naraščajočim dolgovom pa ni mogel opustiti mešetarjenja in pohajkovanja po semnjih in s poslednjim združenega pijančevanja.

Ker so pa postajali upniki vedno sitnejši, skušal se jih je Rabuza ostreši z enim mahljajem. Njegov najstarejši sin je med tem dorasel in tudi že odslužil vo-jake. Rabuza je sklenil svoje za-dolženo posestvo izročiti svojemu sinu Martinu, sebi in svoji ženi izgovoriti kot, živež pri skupni mizi, potrebno obleko in obutev ter še nekaj pobjoljška, svojim o-stalim otrokom pa primerne ded-ne odpravke, da se tako odkriža upnikov.

Ko je odkril svojo misei ženi, je bila poslednja vsa iz sebe in mu je odločno ugovarjala, čes, da je komaj dopolnil svojo pet-deseto leto, da je še krepak, da še prav lahko dela, če le hoče in da je še veliko prezgodaj, da bi zlezel za zapelčje. Tudi je menila žena, da je sin še veliko pre-mlad, da bi postal samostojen gos-podar in da še prav lahko nekaj let čaka.

Matevž Rabuza pa ni bil prav nič pristopen pomislekom svoje žene, temveč se je trmasto okle-pal svoje misli. Le-to mu je roji-lo po glavi, kako prijetno življe-nje bo imel potem, ko so iznebi gospodarstva in upnikov, ko bo lahko dan na dan hodil po sem-njih, si služil lepe denarce in ved-no imel dovolj pijače na razpolo-gu. Zato mu je bila odslej edi-na skrb, da izbere sinu petično nevesto, ki bo prinesla k hiši do-volj denarja, da se bo lahko po-čelalo najsilnejše upnike in da bo še nekaj okroglega ostalo pri hiši.

Ker se je Matevž Rabuza su-kal toliko vrsto let po semnjih, poznal je vse ljudi daleč na o-krog in torej dobro vedel, kje bi bilo najti petično nevesto. Po-trljal je na več krajih na vrata, toda brezuspešno, ker so ljudje vedeli, da je Rabuza zelo zadol-žen in na taka posestva kmetje nič kaj radi ne može svojih hč-er. Rabuza pa začetni neuspehi niso ustrašili. Mož je le napréj vrtal toliko časa, da se mu je po-srečilo nekeje v hribih najti ne-vesto svojemu sinu pri hiši, ki je bila zelo trdna, gospodar pa ne posebno iznajdljiv.

Ko je Rabuza stvar toliko okpa-l, da je bila zrela, nagnal je

bodočo sinah o njenim očetom in materjo v Ljubljano, da so šli delat pisma, to je izročilo ter h kratu ženitno in dedno pogod-bo.

V prvi je izgovoril Matevž Ra-buza sebi in svoji ženi v izročeni hiši primeren prevzitek, obsoječ iz dosmrtnega stanovanja v izro-čeni hiši, hrano pri skupni mizi in nezaprtem kruhu, potrebno o-bleko in obutev, ženi za pobjoljšek vžitek dveh jablan, dveh hruš-kih in treh češpelj in pravico, da sme imeti pri hiši svojih deset kokiši z enim, petelinom ter sebi za po-boljšek vžitek treh jablan, treh hruš-kih in petih češpelj, razun te-ga pa še 500 K izročnine in vsak dan po 20 v za tobak. Objubil je tudi, da bodeta z ženo po svojih močeh pomagala sinu pri obdelo-vanju. Za slučaj, da bi s sinom izročitelj in žena ne mogla ali ne hotela skupaj živeti, naj pa uga-nejo denarni nadomestek za iz-govorjeni užitek in pobjoljšek tri-je nepristranski može.

Ker je Matevž Rabuza, ko se se je vse to zapisalo v izročilno pogodbo, mlademu prevzemniku in poslednjega bodočemu tastu v enomer pel in zatrjeval, da je vse to le radi lepšega in da bosta z ženo izgovorjeni prevzitek in po-boljšek s pridnim delom trikrat odslužila, se poslednja dva za po-samezre podrobnosti nista dovolj-eno brigala, temveč mirno trpela, da se je sestavila izročilna po-godba še posevjem tako, kakor si je to namenil in določil izročitelj Matevž Rabuza.

Ko je bila izročilna pogodba gotova, se je v nadaljevanju iste zapisala še ženitna in dedna po-godba, katerih vsebina je do pi-čee odgovarjala sličnim pogod-bam, kakršne se vsaki dan dela po notarskih pisarnah.

Ker se je Matevž Rabuza sil-no mudilo, vršila se je skoro na to poroka, združena z bahavo svatbo. Po dohodu mlade žene k Rabu-zovi hiši je prevzitek Rabuza popolnoma pozabil na vse svoje lepe objube, ki jih je delal v no-tarski pisarni. Poprijel ni prav za nobeno delo, temveč se brigal samo za svoje mešetarske kupče-je ter hodil slej kot prej le po raznih semnjih, iz katerih se je vračal domov več ali manj okaj-en. Čeprav so mu ušle iz spomi-na njegove objube, kako bo po-magal pri delu, ni pa pozabil za izgovorjeni pobjoljšek dnevnih 20 v za tobak. Ta pobjoljšek mu je moral prevzemnik redno odprav-ljati, ker je bil sicer takoj ogenj v strehi in je prevzitek Rabuza rentail in grozil z doktorji in so-diščem, da se je vse kadilo.

Mlada Rabuza so izgovorje-na bremena silno težila. Ko je z ženino doto začel plačevati razne gove, ki jih je napravil njegov o-če, se mu je denar taja, kakor sneg od gorkem pomladanskem solne. Ko je odpravil večino up-nikov, je bila tudi izčrpana znat-na dota, katero je prinesla k hiši mlada nevesta.

Za mladega Rabuza so se začeli sedaj težki dnevi. Čeprav se je noč in dan trudil in s svojo mla-de ženo in materjo naravnost ži-vinsko delal in trpel, ni mogel nikamor naprej. V ti sili mu je sinila v glavo misel, da bi posku-sil svojo srečo v daljni Ameriki, kjer leži denar baje kar na cesti, kakor so pripovedovali in pisa-rili domov razni Amerikanci.

In ni preteklo še leto od poro-ke, ko je mladi Rabuza uresničil svojo misel in se z izposojenim denarjem podal v Ameriko, do-ma pa pustil svojo ženo in ravnor-kar porojenega dojenčka z naro-čilom, da naj njegova žena za časa njegove odsotnosti vodi do-moče gospodarstvo.

Komaj se je odpeljal mladi Ra-buza v Ameriko, se je začel pravi križev pot za njegovo ubogo ženo. Prevzitek karju Matevžu Ra-buzi ni več za njegove potrebe zadostoval izgovorjeni pobjoljšek dnevnih 20 v, katerega je njego-va sinaha plačevala itak z naj-večjo težavo, ker je pri hiši ved-ni primanjloval denarja. Prišel je naenkrat na dan z zahtevu, da se mu mora brez odloge odšteti še izgovorjena izročnina 500 K. Vse prošnje mlade žene za odlog in njne objube, da mu bude plača-la, čim pošlje mož kaj denarja iz Amerike, so bile zaman, ker je stari Rabuza zahteval v e- nomer ves denar.

Ker mlada gospodinja ni mogla ustreči njegovim zahtev, zatekel se je k odvetniku, ki je vložil na roke skrbnika, ker amerikansko bivališče mladega Rabuze tedaj še ni bilo znano. Stari Rabuza si je izposloval razsodbo, ne da bi mlada gospodinja kaj zvedela za

in zarubil živino in ji povedal, da je stari prevzitek tožil svojega sina za 500 K.

Mlada gospodinja je bilo pro-sila svojega tasta, da naj odneha, da bo že dobil vse izošteno plača-no, ko pošlje mož iz Amerike de-nar. Stari Rabuza pa o kakem odlogu ni hotel nič slišati. Ko je mlada žena, ogorčena nad trdo-srčnostjo starega prevzitekara, začela rabiž nekoliko ostrješe be-sede, vnel se je med njima po-šten prepir, tekem katerega so padle tudi marsikatero psovke.

Posledica tega prepira je bila kazenska tožba in obsodba mlade gospodinjne v tridevni zapor.

Vsa v obupu se je zatekla mla-da žena za pomoč k svojemu oč-etu, ki ji zaprosene pomoči ni od-rekel in prevzel od starega Ra-že odstopnim potom tirjatev na izročnini. Odslej je bil nekaj časa pri hiši, vendar so se gledali mla-da gospodinja in stara dva pre-vzitekara kakor pes in mačka in je trebalo le najmanjšega netiva, da se razplamti na tišem goreče sovraštvu v plamteč ogenj.

Taka prilika se je pa skoro po-nudila. Mladi Rabuza je prišel v Ameriko ravno ob neugodnem času, ko radi vednih stavk in bo-doče volitve predsednika ni bilo nič zaslužka. Zato tudi ni mogel poslati domov nič denarja. Ker pa pri hiši ni bilo denarja, ni mo-gla mlada gospodinja plačevati staremu Rabuze dnevno 20 v, temveč je začela s plačili zaostaja-ti.

To je dalo prevzitekaru Rabu-zi povod, da je začel svojega si-na tožariti za ta izgovorjeni po-boljšek. Naraščali so stroški in birič je bil skoro vsakdanji gost v Rabuzovi hiši. Vsled tega so bi-li pri hiši vedni prepiri ki so ro-dili zopet nove kazenske tožbe, poslednje pa nove stroške in ob-sodbe.

Stvar se je skoraj zasukala tak-oko daleč da je prišla na javno prodajo Rabuzova živina, za njo odvečeno poljsko orožje in prideli-ki, ko pa je bilo to odprodano od hiše, začel je pa stari Rabuza go-niti na dražbo posestvo samo.

Ker se je oče mlade gospodinj-ne naveličal vednih plačil in ker sta-ri Rabuza ni odnehal od svoje trme dozorela je stvar celo tako daleč, da je prišlo Rabuzovo po-sestvo med tem, ko je mladi gos-podar trpel glad in pomanjkanje v daljni Ameriki, na javno draž-bo, na kateri se je skoro za slepo ceno tudi prodalo.

Mlada gospodinja se je s svoj-im otrokom preselila k svojemu očetu. V Rabuzovi hiši je pa na-stopil gospodarstvo združitelj, ki si je bil tudi skoro v laseh z obe-ma prevzitekara, katerih pre-vzitek je moral prevzeti na račun najboljšega ponudka. Zdržitelj pa je bil moč trdega srca, ki je znal skoro naviti uro obema pre-vzitekara. Kar jima je šlo, ji-ma je dajal redno, a nič več. Ka-kor hitro sta pa začela sitnariti, ju je pgnal pred civilnega ali kazenskega sodnika in ker je imel v svojih domačini vedno zaneslji-ve priče, je izšel tudi iz vseh sod-nih homatij kot zmagovalec.

Starega Rabuza je to neznosno jezilo. V svoji jezi se je popolno-va vdal pijači in v svoji pijano-sti je enkrat zabredel v vaški po-tok in utonil. Njegova žena ga ni dolgo prežvela. Na Rabuzovom posestvu so živeli sedaj sami tuji ljudje in na nekdanje gospodarje ni spominjalo nič drugega, kakor domače hišno ime, ki je hiši o-stalo.

Vsled vesti o sarajevskem atentatu umrl.

Sodni tajnik Janko Ašperger v Rogatici v Bosni je bil 28. ju-nija v Sjetlini na komisiji, ko je došla iz Sarajeva vest o atentatu. Prijel se je za glavo ter vzklik-nil: "Kaj se bo še v tej naši Bos-ni dogodilo?" Nato se je mrtev zgrudil, zanet od kapi. Njegov oče Matej v Djakovu je moral mnogo pretrpeti zaradi svojega opozicijonalstva kot Hrvat. Pa tudi Janko Ašperger je bil navdu-šen Hrvat in je deloval tudi na literarnem polju.

Letošnji vlaki.

Neki Francez je iznašel letoče vlake. Ti vlaki bodo leteli s po-močjo elektromagnetizma z veli-kanško hitrostjo po zraku, ne da bi potrebovali kakakega stroja ali tračnic. Lete in vise v zraku s ta-ko silo, da jih ni mogoče premak-niti, dokler ni prakinjnih elektriš-ni tok. Novo iznajdbo bodo upo-rabili sčasom za pošne poši-

Cast.

Spisal Eduard Sas. — Za "Glas Naroda" priredil J. T.

Državi pravdnik je vzel seboj domov listine Margarete Kadar in se globoko zatopil vanje. Po večerji se je zaklenil v svojo pi-sarno, vлил precej ruma v čaj, si prižgal smodko, vedoč, da ne bo z obtožnico do jutranje zore go-tov. Naslonil se je nazaj in v du-ši se mu je še enkrat ponovil več dogodek. Še noben slučaj ga ni tako zanimal kot zadnji, ki je povzročil v celem mestu velikan-ko senzacijo. Vseučiliškega pro-fesorja dr. Gabrijela Korponaya, najboljšega zdravnika daleč na-okoli, zeta bogatega tovarnarja Halera, so našli umorjenega pri nekem dekletu. Državni pravdnik si je predstavljal v mislih razkšno opremljen budoir. Di-šalo je po močnem parfumu. Tež-ke zavese, snežnobelo posteljo, po sterah slike in fotografije. Na tleh je pa ležal v kotu umorjeni mož, star kakih petinideset let. Morilno orožje, dolg nož za pa-pir, je ležalo v kotu med palma-mi. Gotovo ga je vrglo dekletje tja, ker jo je navdal pogled na mr-tveca z grozo. V drugem kotu je stala junakinja te strašne drame, in njen obraz je bil bolj bled kot obraz mrtveca. Bila je ena onih očarljivih žensk, ki se jih danna-dan vidi po nočnih kavarnah, za-bavališčih in plesiščih.

— In zakaj je bil profesor umorjen? — Je spraševal samega sebe državni pravdnik: Da bi ga oplenila in pobegnila z njegovim denarjem? To ni bilo mogoče, ker so našli listnico nedotaknje-no pri njem. Sicer je pa dekletje takoj po umoru prihitelo na po-licijo in prosilo komisarja, da naj gre žnjo. Kako se imenuje tista strast, ki ji je potisnila morilno orožje v roko?

Na to vprašanje je odgovorila sama pred preiskovalnim sodni-kom. Toliko moči ni imela, da bi povedala stoji, prinesli so ji mo-rali stol, da je sedla.

Dažavni pravdnik je izpil po-lovico čaja, potem pa vzel v ro-ko izjavo, ki jo je podala obto-ženka, in začel brati:

Imenujem se Margareta Ka-dar, rojena sem bila v Seckee-hervaru in sem stara osemindvaj-set let. Moj oče je bil uradnik na posestvu barona Somkuthya. Vzgojila me je njegova gospodin-ja, ker je moja mati umrla kma-lo po mojem rojstvu. Tudi oče me je hitro zapustil, nakar so me vzeli k sebi sorodniki Korpo-nayevi. Stari je bil advokat in zelo vdan pijači. Pil je, in ko mu je primanjloval denarja je zapra-vil denar svojih klientov. Pos-ledica tega je bila da so mu pre-povedali izvrševati advokatsko službo. Sli smo v Budimpešti, in se nastanili v neki zapuščeni hi-ši. Pri neki priliki se je bil stari tako napil, da je obležal na cesti. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je za par dni umrl.

— Pofem je pa sin vzdrževal družino, kaj ne? — jo je vprašal preiskovalni sodnik.

— Ravno nasprotno, gospod sodnik — je odvrnila obtoženka hladno. — Čeravno ni lepo, m-garim pripoznati, da sem jo vzdr-ževala jaz. Gospod sodnik, ne smete me razumeti napač. Go-vorim o poštemem zaslužku. Po-dnevni sem šivala v tovarni, pono-či pa doma. Moja vzgojiteljica — naj počiva v miru! — ni bila posebno trdnega zdravja. Njeno edino upanje je bil sin, ki je študiral takrat na univerzi. Vsi smo se tolažili z mislijo: — Ko bo enkrat postal doktor, se nam bo začelo dobro goditi. Stara že-nica me je večkrat prišla za ro-ko ter se čudila moji vstrajnosti. Zasluzila sem veliko več kot me-je sovrstnice in to se ji je ne-kam zdelo čudno. Približal se je dan, ko je napravil njen sin Ga-brijel zadnji izpit in dobil dok-torsko diplomu. Tega dne sem se pa bala bolj kot svoje smrt. Vse je bilo že pripravljeno za poro-ko. Niti omenjati ni namreč tre-ba, da sva se kot mlada človeka zaljubila in da je bila tudi nje-gova mati zadovoljna s tem raz-merjem. Ponavadi je prišel tih in ponižen, tisti dan je pa stopil zmagonosno skozi vrata. Približal se mi je in me prijel za roko.

— Margareta — je rekel — dolgo sem čakal tega trenutka, od sedaj zanaprej boš moja za vedno.

Jaz sem pa sklonila glavo re-koč: — Gabrijel, jaz ne morem postati tvoja žena...

Nekaj časa sem se obotavljal, ker sem pa vedela, da moram za-resnico na dan, sem mu moško odvrnila: — Vaša želja je, da dobite čisto in nedolžno ženo! Stopil je korak nazaj.

— Kaj govoriš!

— Resnico!

V oče se mu je videlo, da no-če vrjeti, da ne more vrjeti. Sled-njič je vzdignil roke in vzklik-nil:

— Nesramnica!

Ta beseda mi je ponala vso kri v glavo. Plamila sem pokoncu in zakričala:

— Da, brez časti sem toda ali veš zakaj! Vaš kruh, vaše oble-ke tvojo diplomu, da tvojo di-plomo, sem kupila s svojo častjo.

V neskončnem obupu sem mu povedala vse. Trgovec, pri kate-rem sem delala, ni bil veliko vreden človek. Zasluzila sem malo, v hiši je bilo jelo primanjlovali kruha. Kaj sem hotela, v dala sem se mu.

Mladi zdravnik je začel hoditi semtertja po sobi. — Strašno, strašno! Kaj si vendar storila! To bi se ne smelo zgoditi za ves svet ne! Boljše bi bilo, da bi vsi gladu pomrli! Ne, moja diploma ni bila toliko vredna!

Stresla sem se in stopila proti vratom.

— Kam greš?

— Kam? Ne vem. Vem samo to, da ne morem več ostati tukaj.

— Zgrabil me je za roko.

— Ostati moraš. Brezčastna si, toda jaz bi bil še bolj brezčasten, če bi te pahnil sedaj od sebe. Mo-ja dolžnost je, da te vzamem za ženo!...

Poljubil me je na čelo.

Zdrnila sem se. Ta poljub je bil mla prehladen. Poljubiti in objeti me je skoraj moral, ker mi je bil veliko dolžan. Njegova dolžnost je, da me vzame za ženo. V teh besedah je bila zapo-padena vsa nesreča najinega bo-dočega življenja. Hotela sem mu takoj poveljati, toda v istem hi-pu se je vrnila domov mati z nje-govo mlajšo sestro Gizo. Komaj sta nosili, toliko je bilo različnih jedil in obleke. Jaz sem pa ste-klja po stopnicah. In začela sem hoditi po poti, odkoder ni več vr-nitve.

II

Državni pravdnik si je bil na-točil že tretjo čašo čaja in bral naprej:

— Pripoznati moram, da sem imela precej čudne misli, ko sem zapustila hišo. Prepričana sem bila skoraj, da bo prišel za me-noj in me prosil, da naj grem z njim Zakaj ga ni bilo, zakaj me ni rešil iz blata? Vredna bi bila te rešitve. V mali sobici sem se preživljala s poštemim delom in čakala svojega Mesijo. Ker pa ni bilo odrešenika, sem vrgla po-šteno delo v kot in sem se zagna-la v naročje prvemu, ki sem ga srečala na cesti... In zakaj ni bil prišel pome? Skorajgotovo je odobral, ker sem krenila na svojo pot. Mogoče je bil še celo vesel! Pravzaprav pa ni bil pri-ljen zveti v zakon uboge ži-vilje in še nepošteno povrhu. Da bi me vzel on, ki je vendar diplomir-an zdravnik! In res se je poro-čil s hčerjo bogatega trgovca. Ne-koga večera sta mi prišla v okzi ulici nasproti. Videla sem, kako je prebledel, kako se me je vstra-šil, boječ se, da bi ga ne nagovori-la in mu napravila javen škand-al. Jaz sem pogledala vstran in šla molče dalje. Še to sem mu za-mogla oprostiti, če to!

Državnega pravdnika je zade-va čimbolj zanimala.

Danes dopoldan je prišel k me-ni neki postrešček. Skrivnostno mi je rekel, da bi me rad obiskal ugleden gospod. Zvečer namerava priti, potihoma, da bi ga nika-d ne videl. Zganila sem z rame-ni in rekla, da me bo veselilo. Zvečer je res nekaj naraha potr-kalo. Vrata so se odprla, in na pragu se je prikazal on... Le-žala sem na divanu in se mu nisem mogla dovol načuditi. Mučila me je strašna radovednost. Kaj hoče z menoj, kaj namerava? Slednjič sem skočila z ležišča in šla pro-ti njemu. — Ali si res ti?... Ti prihajaš k meni zaradi...? In postreščka si poslal k meni, k svoji prejšnji nevesti!...

Vsa kri mu je šinila v lice in v zadregi je začel nekaj jecljati.

— Margareta, ljubim te. Ved-no sem te imel rad. Pred kratkim sem te srečal na cesti in videl, da si lepša kot si bila nekoč. Ne-skožno sem zahrepenil po tebi. Moral sem priti. Dovolil, da te objamam.

Hujše kot udarci z bičem so me

— Ti me ljubiš? — sem zakri-čala. — Taka je toraj tvoja lju-bezen? Pogledaj te roke! Koiko ča-so so te vzdrževale! Če bi njih ne bilo, bi ne bil to, kar si. Mo-je duše nisi hotel imeti, kakor žena sem ti bila prenzika, samo kot ljubica bi ti bila po volji. Za-radi tebe sem postala brezčastna in sedaj hočeš to brezčastnost iz-rabljati? Ali misliš, da sem pozabi-la na preteklost in da sem rado-vedna kakšnega kavalirja se bo-vaš izkazal? Ali misliš, da sem ravnokotno podla kakor ti?

Slučajno sem zagrabila za nož in nisem mogla več obvladati svojih strasti. Vzdignila sem ro-ko. Hotel je klicati na pomoč, pa je bil tako preplašen, da ni mo-gel spraviti nobenega glasu iz grla. Stopila sem korak naprej in mu zarinila nož v srce...

Nehote je pogledala mrtveca, zakrila si je obraz z rokami in se stresla po celem telesu. Potem je pristavila:

— Samo žena se mi smili. Nje-gova uboga žena...

Na poziv preiskovalnega sod-nika je podpisala protokol.

III.

Državni pravdnik je prižgal smodko in površno prebistal še ostale spise. Zatem je pomociil pe-ro v črnilo. Vse podrobnosti slu-čaja so mu bile znane. Šlo je za umor, storjen v veliki razburje-nosti. Mogoče ga bo smatralo so-dišče za težko telesno poškodbo, ki je povzročila smrt. Navsezad-nje je precej razbremenilni o-koščin. No, pa to je stvar zago-vornika. Naloga državnega prav-dnika je sestaviti obtožnico.

"Po paragrafu 278. in 281. dr-žavnega zakonika..."

Amerika in Amerikanci.

Spisal

REV. J. M. TRUNKA.

Slovenic Publishing Company je prevzela v zalogo rojakom že znano knjigo Rev. J. M. Trunka:

AMERIKA IN AMERIKANCI.

Ni naš namen izreči na tem me-stu kako kritiko, pač pa izjavlja-mo, da je to izvrstno delo, kate-rega bi si moral nabaviti vsak ro-jak v Ameriki, bodisi v lasten poduk, bodisi kot darilo svojcem in posameznikom, na katerih bo v stari domovini, kjer se gotovo zanimajo stariši ali sorodniki za deželo, v kateri biva kak član družine. Knjigo krasi nebroj le-marsikdo zapazil ali samega sebe, ali pa dragoga znanca iz sedanjih ali preteklih dni. Čudimo se le, da je povpraševanje po knjigi primeroma majhno, menda radi-tega, ker se ni vprizorilo zanjo kričee reklame, s katero se spravi v svet marsikatero drugo, ve-liko manj vredno knjigo. Poseb-no primerna je knjiga kot božič-ni dar, ki ima trajno vrednost. Cena elegantno v platno vezani knjigi je \$2.50 s poštnino vred. Za isto ceno se odpošlje knjigo na katerikoli naslov v stari do-movini.

Slovenic Publishing Co.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

PRIPOROČILO.

Rojakom v Steelton, Pa., in okolici naznanjamo, da je

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Sokolski zlet v Ljubljani se bržkone ne bo vršil. Deželna vlada je pritožbo baje odbila.

Odklikovanje. Častno svetinjo za 25letno zaslužno delovanje na polju gasilstva sta dobila člana prostovoljnega gasilnega društva v Smartnem pri Litiji Ivan Ilvar in Jožef Rajner.

Utonil je 3. julija v ribniku gostilničarja Antona Skoka v Domalah 14letni posestnik sin Janez Juhant iz Stoba. Juhant, ki ni znal plavati, je prišel v pregloboko vodo. 14letni Jožef Seršen ga je hotel rešiti, pri tem pabi bil sam kmalu utonil. Rešil ga je posestnik Valentin Habjan iz Stoba.

Zagometna smrt. Nekaj v Spodnji Šiški na Vodovodni cesti stanujoči kurjač državne železnice je prišel 5. julija popoldne precej vinjen domov in se je začel prepirati s svojo svakinjo. 27letno posestnikovo hčerko Uršo Jontes, ki je polagala živini. Ta pa ga je energično zavrnila ter mu predbacivala njegovo pijanost. Nato ji je svak sledil v kuhinjo, jo prijel za obe roki ter jo tako stisnil, da je dobila krvave podplutbe. Ko se je Jontesova iztrgala vsaku iz rok ter zbežala na dvorišče, so se domači v kuhinji še nadalje prepirali. Kmalu nato je našla Uršo Jontesovo njena sestra nezavestno v greznici. Prenesli so jo v hišo, kjer je par minut nato umrla. Vzrok smrti še ni dognan.

Obešil se je v Dolenji Slavnici se je 7. julija ob 7. zvečer obešil 55letni Anton Skubice, in sicer v podstrešju hleva, kjer so ga našli čez eno uro mrtvega.

Neznani vlcimlec je prilezel 8. julija na Brezovici pri Medvodah skozi streho v sobo kajzarice Marijane Kobilca. Vzle temu, da je vse premetel, ni več dobil kot 2 kroni 40 vin. gotovine. Drugi dan se je pa storilec vtihotopil v hišo Jožefa Mraka v Studenčicah in izmaknil iz skrinje srebrno žensko uro z verižico in 5 K 80 vin. gotovine, last domače hčere Ivane Mrak. Posestnika hči, Marija Mrak, je videla priti iz te hiše nekoga okoli 40 let starega črno obledenega neznanca srednje postave. Neznane se zasleduje.

Zgradba kanalizacije v Kranju. Mestni občinski odbor v Kranju je v svoji seji dne 9. julija oddal dela za zgradbo kanalizacije firme Landthaler, Faulhammer & Müller v Trstu. Hipolitu na Nižje-avstrijskem za svoto 125.394 K 55 vin, kot najnižji ponudnici izmed 11 oferentov pod pogojem, da omenjena tvrdka naroči vse izdelke iz kamene pri tvrdki F. P. Vidic & Co. v Ljubljani. Kanalizacija se bode izvršila z betonskimi cevmi in z vložki iz kamene. Tvrdka mora delo v glavnem izvršiti najpozneje v 180 dneh.

Neveča. Dne 10. julija popoldne je vozil po domače Odrtnikov z Naklega pri Kranju šuto po Mohorjevem klanec. Ta klanec je precej strm, zato se je utrgala zavora pri vozu, ki je tiščal koljuna naprej, dokler ni padel. Voznika pa je pritiskalo ob steno in šuta se je prevrnila nanj. Konj je le malo poškodovan, tembolj pa voznik, ki ima zlomljeno nogo. Odrtnikovega so prepeljali v deželno bolnico v Ljubljano.

Radi izgubljenih pravih skočil v Savo. 10. julija popoldne je skočil v Savo z mostu pod Kranjem zaradi izgubljenih treh pravih Janez Cvirn, po domače Kobalan iz Hotemož. Slekkel je obleko na mostu, nag skočil v največji curk in plaval nekaj časa po Savi. Potem se je pa premislil, prišel na suho in tekkel med vrbe v gaštajsko gmajno. Nekaj fant mu je tja prinesel obleko. Nato sta pa prišla orožnika in sta ga spremila na sodišče.

Smrtna kosa. V Motniku pri Kamniku je 11. julija umrla gospa Marija Bervar iz znane "Purgarjeve" hiše. Pokojnija je bila širim znana kot zgled prave slovenske matere ter je v tem duhu vzgojila četrto otrok, med katerimi je edini sin Jožef državno diplomirani učitelj glasbe.

ŠTAJERSKO.

Smrtna kosa. Iz Ormoža poročajo: V tukajšnji bolnišnici nemškega viteškega reda je umrl lju-tomerski davčni uradnik Anton Ursehitz.

Velika nevihta v Aniški dolini na Zgoranjem Štajerskem. Okrog Johnsbacha, v onem delu Aniške doline, ki se imenuje Gesäuse, so med 5. julija popoldne hudo ne-

la s planin voda, odnesla vse brvi in mostove ter napravila v Johnsbachu po vrstovih mnogo škode. Vas je bila za nekaj ur čisto ločena od postaje in so morali turisti, ki bi se radi odpeljali, čakati tako dolgo, da so priredili zasilne brvi. Med nevihto je povrh v Johnsbachu udarilo ter je zgorelo več poslopij.

Odklikovanje. Iz Šostanja poročajo: Poveljnik tukajšnje orožniške postaje, stražmojster Ivan Koebek, je bil odklikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono.

PRIMORSKO.

Vlom. 9. julija okoli polnoči sta našla dva policijska stražnika vrata čevljarne v ulici Molin a vento v Trstu, ki je last Filipa Pichoricha, odprta in ko sta obvestila lastnika, je ta konstatiral, da mu je ukradenih možkih in ženskih čevljev za kakih 400 K. O tatovih nimajo še nobene sledi.

Požar na parniku. Na Lloydovem parniku "Melpomene", ki je vsidran v stari luki v Trstu, je 9. julija dopoldne izbruhnil požar v skladišču št. 2. Prihitieli so gasilci, ki so še pravočasno omejili ogenj. Parnik je bil namenjen odpluti v Odeso na Ruskem.

Eksplozija patrone. V Smarju v Ajdovskem okraju je našel 12letni Ludovik Ukmar vojaško patrono, s katero se je igral. Patrona pa je eksplodirala ter Ukmarju raztrgala desno roko. Ponesrečenca so prepeljali v gorško bolnišnico.

Krvna osveta. Pred približno enim letom je v silobranu ubil v bližini Pulja kmečki fant Anton Paladin Martina Villanicha. Porotno sodišče je Paladina oprostil. Sedaj pa je brat umorjenega, Marko Villanich, počakal v nekem gozdu Paladina in ga ustrelil s puško. Paladin je bil na mestu mrtev, morilec pa je pobegnil in ga dosedaj še niso mogli najti.

Nezgodna na parniku. Iz Trsta se poroča, da je na parniku "Osterreich" eksplodirala neka posoda z bencinom, pri čemur je dobil precej težke opekline 28letni kurjač Viljem Lutke iz Bero-lina. Prepeljali so ga v tržaško splošno bolnišnico.

Nevarna tatinska družba. V Trstu so 10. julija aretirali člane nevarne mednarodne tatinske družbe, ki je pred časom delovala baje tudi po Gradcu in Dunaju. Aretirali so namreč krojaškega pomočnika Nelo Colsona iz Rima, ker je izvršil na cestni železnici več predrznih žepnih tatvin. Že pred več dnevi je bilo naznanjenih policiji mnogo žepnih tatvin; tako je bila nekemu vladnemu svetniku iz Brna na Moravskem ukradena na električni železnici listnica, v kateri je imel 460 K, nekemu drugemu uradniku pa je ukradel tat iz žepa denarnico s 30 K. Pri hišni preiskavi pri Colsonu so našli mnogo fine obleke in železniško legitimacijo z imenom Cariti. Ker je bival dalje časa na Dunaju, se domneva, da je član velike mednarodne tatinske družbe. Ob istem času so aretirali tudi dve dozdevni pevki Ines Cabrino in Terezo Marchi, medtem ko sta dva sokrivca pobegnila.

Nevaren tat aretiran. Na Opčinah so aretirali 10. julija nekega človeka, ki je kar razmetaval denar. Aretiranec je izpovedal, da je 26 let star in se piše Nikolaj Ivanović. Orožništvo je o tem obvestilo tržaško policijo, ki je do-gnala, da je aretiranec nevaren tat, ki je v zadnjem času izvršil mnogo tatvin in goljufov. Tako je svoji gospodinjji v Trstu odnesel 130 K, poleg tega pa ostal dolžan še za stanovanje in hrano, tudi ji je ukradel razne dragocenosti za 470 K. Ko so ga preiskali, so našli pri njem še nekaj dragocenosti v vrednosti 17 K 32 vin. Izročili so ga deželnemu sodišču.

Neveča pri delu. 11. julija popoldne je v Facanonijskem kamnolomu pri Trstu priletel 15letnemu delavcu Virgiliju Bagazzo v levo oko drobec kamna in mu prebil roženico, tako da bo najbrže izgubil oko. Prvo pomoč mu je dal zdravnik rešilne postaje, nato pa so ga prepeljali v tržaško bolnišnico.

Samomor. V Kobaridu se je usmrtil finančni respicijent Pipan. Vzrok samomora je bila baje neka disciplinarna preiskava, radi katere se je nesrečnemu omračil um, da se je ustrelil.

Detomor? K 30letni Alojziji Strussiatovi v Trstu so poklicali

da se slabo počuti. Babica pa je kmalu konstatirala, da je Strussiatova porodila, a ta je kar najodločnejše tajila. Ko je babica o tem dogodku obvestila policijski komisariat, je komisar odredil hišno preiskavo, pri čemur so našli pod posteljo mrtvo truplo no-vorojenčka možkega spola. Strussiatovo so takoj prepeljali v mestno bolnišnico, truplo novorojenčka pa v mrtvašnico k Sv. Justu. Dosedaj se še ni dognalo, ali je izvršila Strussiatova detomor, ali je le zatajila porod.

KOROŠKO.

Prctislovenske demonstracije v Celovcu. V Celovcu se je vršilo zborovanje Nemecev, ki je imelo namen, protestirati proti poslovenjenju (!) Koroške. Na zborovanju je bilo kakih 1000 zborovalcev, govoril pa je celovški župan dr. pl. Metnitz in še dva druga občinska svetovalca. Udeležniki so zlasti odobravalni ostre napade na vlado. Koncem burnega zborovanja se je sprejela še neka ostra resolucija, nakar so zapeli zborovalci svojo bojno pesem "Die Wacht am Rhein". Nato so se zborovalci podali pred stanovanje slovenskega odvrednika dr. Brejca in tamkaj demonstrirali. Nato so šli še pred podružnico Ljubljanske kreditne banke in Mohorjevo tiskarno, kjer so se demonstracije ponovile. Ob 11. ponoči še ni bilo miru. — Slična zborovanja in demonstracije so se vršile v Beljaku in v St. Vidu ob Glini.

Koroški tabor. Dne 5. julija se je vršil v St. Jakobu v Rožni dolini tabor pod označbo žalnega zborovanja (za umorjenim prestolonaslednikom Francem Ferdinandom). Kakor poročajo očividci, je bilo na tem taboru 800 do 1000 udeležnikov, ki so bili vsi s Koroškega, ker posestnikov s Kranjske niso pustili pri Področici izstopiti in so se morali vrniti. Udeležniki tabora so prihajali na zborovanje v mahnih gručah pod vodstvom duhovnikov. Zborovanje je bilo povsem mirno in ker se Nemeči niso pripustili k zborovanju, ni prišlo do nobenih spopadov. H koncu zborovanja je govoril državni poslanec Grafenauer o zadevi izdajanja voznih listkov na celovškem kolodvoru ter označil vesti nekaterih listov o tej zadevi za neresnične. Na koncu zborovanja se je sprejela še neka resolucija, v kateri je govor o 2000 zborovalcih, nakar je bilo nedolžno zborovanje zaključeno.

Neljuba rešitev. V bližini Celovca so opazili sosedi v neki hiši, kako se je neka okoli 40 let stara ženska vrnila v stanovanje svoje 70letne matere. Kmalu nato so zaslišali vpitje stare žene, ki je sosede klicala na pomoč. Ko so ti prihitieli, so opazili 40letno hčer viseti na kljuki vrat. Ker ji mati, ki je hroma, ni mogla pomagati, je poklicala sosede. Nekaj sodni sluga, ki stanuje v isti hiši, je prerezal ruto, na kateri je samomorilka visela, nakar sta dva gospoda poskušala oživiti samomorilko. To se jima je tudi posrečilo, a ko se je zavedla, se je nad rešitvijo tako razjezila, da je pričela razbijati in besneti, tako da so jo morali z rešilnim vozom odpeljati v opazovalnico za umobolne.

Najdeno truplo. Dne 6. julija so našli v Dravi nedaleč od Zrelca truplo 52letne posestnice Magdalene Orač. Domneva se, da se je nesrečni zmešala in da je skočila v vodo.

Otrok utonil. Dne 6. julija sta se v bližini Sv. Mohorja igrala otroka zakonskih Kopenik. Ko niso en trenutek pazili nanju, sta se oddaljila in je padla dveletna hčerka Elizabeta v vodo. Ko je prišel oče oba otroka iskati, je pač našel 4letnega Ivana, a njegove 2letne sestrice ni mogel najti. Slučajno je pa izvedel, da je mlinar Jakob Turner našel pri svojem mlinu truplo nekega otroka. Stopil je tja in našel mlinarja ravno pri tem, ko je vlekkel truplo otroka iz vode. Bila je njegova hčerka. Vsi rešilni poizkusi so bili zastonj.

V škafu utonil. Iz Volšperka poročajo, da je tamošnja posestnica Marija Ramprecht pustila za nekaj trenutkov svojega enoletnega otroka brez nadzorstva v kuhinji. Ko se je vrnila, je videla, da je padel otrok tako nesrečno v napolj z vodo napolnjeni škaf, da je imel glavo v vodi. Vsi rešilni poizkusi so bili zastonj, otrok je bil že mrtev.

Strela — oženj. V noči od 7. na 8. julija je divjala nad Volšperkom nevihta. Pri tem je oda-

cena Kotmaierja in je poslopje pogorelo. Živino se še pravočasno rešili. Na bližnjih hribih je zapadel sneg, vsled česar je padla temperatura. — V Smarnem je 8. julija ponoči divjala huda nevihta, kakor nad celo Labudsko dolino. Pri tem je udarila strela v šrambo nekega posestnika in jo užgala. Poslopje je pogorelo do tal. Zgorelo je tudi nekaj perutnine. Požarni branbi okoliških občin se je z veliko težavo posrečilo omejiti ogenj.

Iščem svojega očeta FRANKA BUBAŠ. Pred 16. leti je prišel v Ameriko in pred 8. leti je bil v Pittsburghu, Pa. Kdor izmed rojakov ve za njegov naslov, naj blagovoli naznaniti njegovi hčeri: Maria Bubaš ml., 26 Central Ave., Brooklyn, N. Y. (3x 27,29,31—7)

Iščem svojega brata BLAŽA MAUHER. Doma je iz Vitanja pri Celju. Pred 7 meseci je bil v Seattle, Wash. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njega, naj mi naznani, ali naj se pa sam javi, za kar mu bodem zelo hvaležna. — Mary Kosmač, 308 14th Ave., Milwaukee, Wis. (25-28—7)

POZOR, ROJAKI! Dne 23. julija t. l. je pobegnula moja žena Marija Mele z nekim Andrejom Zalarjem in je vzela s seboj dva otroka, Viktor je star 3 leta in punčka, ki se ni kršče-na, pa 14 dni. Ona je rojena v Račicah št. 66 pri Podgradu na Štajerskem, ni prav nič vredna in zapravila mi je vse, kar sem imel. Rojaki naju dobro poznajo in vedo, da sem bil vedno predob-ber. Ona je mati petih otrok in jaz ne vem, če sem oče kateremu. Pozna jo vsakdo lahko, je srednje postave, črnih las, suha, temne barve in zobe ima navskriž. Potepin Andrej Zalar je pa doma iz Ravnic pri Hribu in kupil je grunt od Mileta v Podskrajniku. Svoječasno je imel kampo v Davis, W. Va., pri Babeock. Doma je pustil ženo in 4 otroke. — Kaj ne, da se je našel res lep par. Čuvajte se ju!

John Mele, Baronville, Pa. (27-28—7)

Brinjevo Olje čisto in naravno. Pint . . . \$1.00
Quart . . . 2.00
Gallon . . . 8.00

Vam je mogoče dobiti samo pri: **The Ohio Brandy Distilling Co.** 6102, ST. CLAIR AVE. CLEVELAND OHIO.

HARMONIKE bodisi kakoršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 16 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL 1017 E. 62nd St., Cleveland, Ohio.

Rad bi izvedel za svojega prijatelja JAKOBA FJABLANCIC. Pred kratkim je bival v Sheboygan, Wis., sedaj pa ne vem, kje je. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njega, naj mi naznani, za kar mu bodem zelo hvaležen, ali pa če se mi sam javi. — Anton Marold, 311 1st Ave., Milwaukee, Wis. (25-28—7)

NAJBOLJŠE obdelane in neobdelane **farme**

v okrajih Rusk in Chippewa, Wisconsin, blizu hitro napredujočih mest Ladysmith s 5000 in Chippewa Falls s 10.000 prebivalci.

Ozemlje križata dve glavni železniški progji na Duluth in Minneapolis. Vsa okolica že gosto naseljena, kar najboljši dokaz za dobroto naše zemlje. — Težka ilovnata črna prst, ki se redkokje drugod dabi.

Kupilo tam že več Slovencev, ki so polni hvale nad cvetočimi pokrajini. Oglejte si svet in se sami pripravite, kako lepo sedaj vse raste. Na zahtevo Vam pošljemo brezplačno natančen popis naše zemlje.

Slov. naselbinska družba 198-1 Ave., Milwaukee, Wis.

OGLAS.

Cenjenim rojakom priporočam svoja

NARAVNA VINA iz najboljšega grozdja. Lanako rudeče vino po 40¢ gal. staro rudeče vino po 45¢ galona. lanske belo vino po 45¢ gal. in uajboljše staro belo vino po 50¢ gal. 100 proof močan tropinjevec 4½ galone \$12, 10 galona pa \$25. Vino pošiljam po 28 in 50 gal Vinarar in distillerija blizo postaje. Pokljite vsa pisma na: Stephen Jackes, Box 161, St. Helena, Cal.

Največja popustna prodaja FONOGRAFA

KUPITE ZA TVORNIŠKO CENO
A \$75 Fonograf z rogom za \$40
A \$40 Fonograf z rogom za \$25
vitevši 12 najboljših slovenskih spevov zastoj. Prodajamo ta elegantne stroje na vse strani Zdr. držav in Can-de na lahke obroke po **LE \$2.00 NA MESEC.** Vsaki stroj je jamčen za 15 let. — Jamčimo tudi vrnitev denarja, ako pošiljatev ne ugaja. Pišite še danes po naš veliki ilustrirani cenik za stroje in plošče, katerega vam pošljemo ZASTONJ. Naša prodajalna je odprta zvečer in v nedeljo. **ATLANTIC TALKING MACHINE CO.** 46 E. 7th St. Dept. 134 New York.

FRANK SAKSER

Glavni urad: 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Podružnica: 6104 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, O.

Pošilja Prodaja **denarje v staro domovino listke**

potom c. kr. poštne hranilnice na Dunaju; hitro in ceno. za vse prekmorske parobrodne družbe po izvornih cenah.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

Skozi šibe.

Ruski spisal Skitalec.

Na ogromnem trgu, polnem ljudstva, je stala cela vrsta "komedij". Na vzvišenem prostoru vsakega šotora je praskal orkester ušesa pretresajoče melodije in so se pačili "bajaci" v smešni harlekinski opravi. Potresaje z visokimi klobuki, pošitimi s kraguljčki, so se strupeno šalili, a tolpa slušalec jim je odgovarjala s še bolj smešnimi dvopti. Belopostupni obrabi "bajacov" so bili zoprn, s ščecinstimi brkami, z ostrimi potezami in gubami, ki so pričale o nerednem težkem življenju...

Tu so se vrtili tudi karusli, vsak s svojo godbo. Pri enem teh karusljev sva stala dolgo z očetom ter sva gledala muzikan te. Bili so trije, in vsi so bili pijani, v raztrganih oblekah; dva sta igrala na harmoniko, a tretji je udarjal na boben. Svoj posel so izvajali z nenavadno energijo. Eden izmed harmonistov je bil samo v srcaji. Njegov nervozni, blede obraz, ki je bil porašen z rdečimi žestini, je kazal vse znake večdnevne pijančevanja in silnega razburjenja; vnete oči so žarele, in zdelo se je, da so napete vse sile njegove duše do skrajnosti, kakor močno nategnjene strune. In igral je mojstrsko, divje, z u prav blazno energijo, kakor da je začaran... Igraje je mahal s harmoniko po zraku, dvigal jo je nad glavo, raztezal na široko njene mehove, in zadiavljen od lastne svoje igre, je kimal s kuštravo, nepočesano glavo; harmonika pa se smejala, in iz njenih glasov je donela bolest napetih nervov telesa, ki je pogrnalo po grlu vse do srcaje, donel je široki zlet ruske duše, ki se je osvobodila vseh vezi in se je ne more zadržati prav nič več.

"Glejte ga krojača!" so govorili ljudje, ki so stali okoli njega. "Zabil je vse, pa je šel k muzikantom. In kako igra! Vse je šlo, do srcaje, pa je še dobre volje!"

Drugi godec je spremljal svojega tovariša z isto energijo; so dede po njegovih črnih rokavih, je bil črneljar. Najbolj energičen pa je bil bobnar, deček s kmetov... Ves rudeč ter poten od svojega dela, je bil zlobno iz besno s tolkačem na velik turški boben, kakor da je to njegov najhujši sovražnik.

"Imenitno!" se je slišalo iz množice, "le dajte fantje!"

Iz godbe teh treh muzikantov je vilo z visokim vzletom občutje in silna energija daleč naokrog...

Ob "silomeru" naju je najbolj zanimal junak-kolačar: Bil je skoraj za glavo višji od drugih ter ves bel od moke; imel je rudeče, zvite brke, čepico na uho in nezasišeno raztrgan suk-njič preko ramen... Pa kakšna vznesena postava je bila to! Kako ponosno je zrl doli na množico, kako lahko je je razmaknil s svojimi junaškimi pleči! Iz njegovih ust je bila reka rimanih zabavlje; psoval je prav genialno, slovesno, zmagonosno, izražaje s svojim zvonkim zasmehom vso obilnost svojih moči ter blagodušno bojevitost.

In zgrabil je z eno roko težko leseno kladivo in bil navdušeno z njim, da je letal kosce železa kvišku po deski ter je efektivno udarjal ob piston...

same sebe, majhne, kakor na fotografiji-sličici. Dolgo sem zasledoval v neprestanem izmenjavanju obrazov najekse sličice kodravega harfenista z značilnim, smelnim licem ter s harfo preko ramen in malega kmetkega dečka poleg njega.

Oče se je spomnil, da mora biti v Nižnem Novgorodu spomenik Minina in Požarskega. Pri-povedoval mi je o teh junakih in mi je hotel pokazati spomenik toda vedel ni, kje naj bi ga iskal; in kolikor je tudi izpraševal, o spomeniku ni nihče vedel ničesar povedati. Vsakdo je mislil na svoje osebne opravke, povsod je vladalo vsakdanje semujarsko življenje, samo naju z očetom so zanimali heroji, iskala sva na semnju nečesa, kar je bilo tuje vsem, a blizu nama. Končno je odločil oče, da Minina in Požarskega sploh ni v tem mestu.

"Saj je še drug Novgorod," mi je dejal "sta pač tam v drugem Novgorodu!"

Naposled sva zašla v umazano in nizko gostilno; tam je bil mnogo sob, toda v vseh prostorih so se gnetli ljudje, sedeli so z mizami in so pili. Povsod se je razlegel hrup in šum glasov, da lje petje in rožljanje posode. V največji sobi so pele ženske na vzvišenem prostoru v kratkih krilih ter golih ramen. Poskako vale so nalahno, dvigale svoje muslinaste oblekice ter jih stre sale v taktu s svojim petjem. En izmed njih, ki je stala spredaj, je zapela z močnim prsnim glasom:

V krenjih bede sem zlodejke. Revez prosil me daru, Saj sem sama brez kopejke; stradam, pojem od gladi! Tru-la-la! Tru-la-la!

Ostale so pele za njo, dvigale krila, poskakovale so in se nestetično nasmihale.

Ne neha berač prositi s prazno malho, ne neha... Hočeš revez morebiti mesto kruha?... Sva sama... Tru-la-la! Tru-la-la!

Veselo je vpadal zbor pevke vse so bile jako lepe in mlade - glasovi so zveneli kakor strune.

Lastnik gostilne naju je zapazil ter je nama dovolil, da smeva pokazati v medetku svojo umetnost. Očetu so dali mizo, ki je položil nanjo harfo, zasakal si je rokava, uglasil strune, stresel kodre in potem zaigral.

Zasviral je otožno, mило pesem Donela je kakor rezka disonanca v tej umazani mestni gostilni sredi lahkomisljenega razveseljevanja in nečistih pesem. Zdelo se je, kakor da so se zaleteli nedolžni harfni trileki slučajno tu sem, kakor ujete poljske ptice. Čist poljski zrak je vel od njih, ko so frfotali žalostni in osamljeni v nezdravem zraku ozgonnega, nemirnega mesta. Naju z očetom pa se je polotilo demototje po ostavljeni vasi ter strah pred mestom.

Gostje so poslušali. Sum je nekoliko pojenjal v gostilni. Tedaj je zapel oči:

Veja, veja revica, kam ti plavaš, kam? Cuvaj se na morju, ah, ti utoneš tam!

Zalobni trileki in tuborni akordi harfe so izpregovorili iznova, kakor da ponavljajo njegove besede, in po kratkem premoru je nadaljeval oče svojo pesem:

Cuvala zakaj bi se? veja govori; suha sem in v meni že več življenja ni!

Kako mило, kako otožno je pel s svojim toplim glasom!... Ne prav glasno, toda jasno in čisto je donel njegov glas, preplul je kakor val ves hrup v gostilni in je potem umolknil; a trileki so ponavljali njegove besede in so jih izročili nato basom. Vpadli so basi; iz njih je brnelo tiho vprašanje:

Veter me odtrgal je od drevesa žal!

Tako je nadaljeval oče, in nozdri so se mu širile, oči so se mu mahoma zabliskale...

Kamor hoče, nese naj me peneci val!... (Pride še).

POZOR! POZOR!

Čitateljem naznanjamo, da bomo začeli v kratkem času priobčevati roman

O MOŽU, KI JE UKRADEL SVET

Prepričani smo, da ga bodo citali z veseljem in zanimanjem, ker je roman čisto nekaj novega v svetovni književnosti.

Domača naravna ohijska vina

kakor: CATAWBA, IWES, IN CONCORD prodaja

JOSIP SVETE, Lorain, Ohio

Concord, rudečo vino po... 60c. galona, Catawba, belo vino po... 80c. galona.

Pri naročilu 25 galonov je priložiti \$1.50 za sodček.

Razpošiljam ga od 25 galonov naprej. Naročilu je priložiti denar ali Money Order.

Vina so popolnoma naravna, kar jan čim.

NAŠI ZASTOPNIKI.

- Listie Falls, N. V.: Frank Gregorka. Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Medved, Chas. Karlinger in Frank Kovacic. Bridgeport, Ohio in okolice: Frank Medvedar. Barbeton, O. in okolice: Alois Bahant. Lorain, O. in okolice: John Kamaš. 28 E. 28th St. Youngstown, O.: Anton Kikali. Oregon City, Oreg.: M. Justis. Allegheny, Pa. in okolice: M. Klarab. Bradford, Pa.: Ivan Germ. Bridgeville, Pa.: Rudolf Zieterek. Burdine Pa. in okolice: John Kerab. Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk. Claridge, Pa.: Anton Jerina. Canonburg, Pa.: John Kolkick. Sraughton, Pa. in okolice: Anton Dam. Export, Pa. in okolice: John Prostor. Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fran. Leben. Farrell, Pa.: Anton Valentinič. Irwin, Pa. in okolice: Frank Demba. Schenectady, Pa.: Frank Gabranja. Meadow Land, Pa.: Geo. Schultz. Moon Run, Pa. in okolice: Fr. Mažak. Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvanski. Ignaz Magister, Frank Bambic in Z. Jakše. Unity Sta., Pa.: Joseph Skerlj. Steelton, Pa.: Anton M. Tapik. Whitco, Pa.: Frank Seme in Joseph Petermel. Winterquaters, Utah: Louis Blasteh. Black Diamond, Wash.: Gr. Porents. Riverdale, Wash.: Jakob Romšak. Thomas, W. Va. in okolice: Frank Koclan in Frank Bartol. Grafton, W. Va.: John Stampfel. Milwaukee, W. Va.: Josip Tratnik in Milwaukee, W. Va.: Josip Tratnik, John Vodovnik in Frank Mih. West Alle. W. Va.: Frank Skok. Rock Springs, W. Va.: A. Jureta in Ver. Stalch. Wyo.: Sesto Kestel.

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po 70c. gallon, črno vino po 50c. Drožnik 4 gallone za \$11.00, Brinjevce 12 steklenic za \$12.00, 4 gallone (sodček) za \$16.00. Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill, 5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

POZOR, SLOVENSKI FARMERJI!

Vsled občne zahteve smo tudi letos naročili večje število PRAVIH DOMAČIH

KRANJSKIH KOS

V zalogi jih imamo dolge po 65, 70 in 75 cm. Kose so izdelane iz najboljšega jekla v znani tovarni na Stajerskem. Iste se pritrjuje na kosičice z rinkami.

Cena 1 kose je 1.10.

Kdor naroči 6 kos, jih dobi po \$1.00.

V zalogi imamo tudi klepalno orodje iz finega jekla; cena garnituri je \$1.00.

Pristne BERGAMO brusilne kamne po 30c. kos.

Dajte imamo tudi fine jeklene srpe po 50c.

Naročilu je priložiti denar ali Postal Money Order.

Frank Sakser, 82 Cortlandt St., - : - New York, N. Y.

441 parnike 1 417.710 to

Hamburg-Amerika črta

Največja parobrodna družba na svetu. ki vadičuje 74 različnih črt.

"VATERLAND", 960 čevljev dolg, 58,000 ton, "IMPERATOR", 919 čevljev dolg, 52,000 ton. Direktna svesa med

NEW YORKOM in HAMBURGOM, PHILADELPHIO in HAMBURGOM, BOSTONOM in HAMBURGOM, BALTIMOREM in HAMBURGOM, HALIFAX in HAMBURGOM.

Najnižje cene za v stari kraj in nazaj. Prazna posadnost potnikom slovenske narodnosti. Največje udobnosti v MEDKROVJU in TRETJEM RAZREDU ki vsebuje kabine po 2, 4 in 6 postelj, obednice, kopalnice, pralnice itd.

Za nadaljnje podrobnosti obrnite se na:

Hamburg-American Line,

45 Broadway, New York ali na krajevne agente.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Izšla je

lična knjige: "VOJSKA NA BALKANU".

Valed vsestranske želje naročili smo več iztisov te knjige in je sedaj cenj. rojakom na razpolago.

Knjiga "Vojska na Balkanu" sestoji iz 13 posameznih sešitkov, obsegajočih skupaj na večjem formatu 192 strani. Delo je opremljeno z 255 slikami, tikajoče se opisa balkanskih držav in najvažnejših spopadov med sovravniki. Sešitkom je prideljen tudi večji slovenski zemljevid balkanskih držav.

Posamezne zvezke je dobiti po 15c, vseh 13 sešitkov skupaj pa stane s poštnino vred \$1.85. Naroča se pri:

Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York City.

Podpisal je iznajdljivo najuspešnejše tinkture na svetu Alpen-tinkture in Alpenposade - Zenskan in smeklin. Kateri jo rabijo, zračajo v lepih odličnih lasje po polnoma, ne bodo izgubili in ne bodo siveli. Ravno tako bodo ispadale in ne bodo postale sive. O teku 8 dni popolnoma odpravim revmatizem, kostibol, trzanje po rokavih, nogah in hrbtenici. Revm, opekline, hula, ture, krate in kurja ošesa, bradavice, otečenje nog, sebline itd. odstranim v treh dneh. Moja zdravila so registrirana v Washingtonu, znamenje, da so čista in najbolj uspešna. Pišite takoj po cenik! Pošiljam ga zastonj.

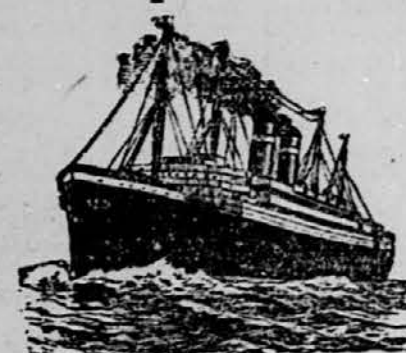
JAKOB WAHČIČ,

1092 E. 64th St. Cleveland, O. N. B. Oznami, ki bi rabili moja zdravila brez ospeha, plačam \$500.

RED STAR LINE

Plovitba med New Yorkom in Antwerpom.

Redna tedenska zveza potom poštnih parnikov z brzoparniki na dva vijaka.

ZEELAND 11,304 tone

KROONLAND 12,760 ton.

FINLAND 12,760 ton.

VADERLAND 12,017 ton.

LAPLAND 18,694 ton.

Kratka in udobna pot za potnike v Avstrijo, na Ograko, Sloveško, Hrvaško in Galicijo, kajti med Antwerpom in imenovanimi deželami je dvojna direktna železniška svesa.

Posebno se še skrbi za udobnost potnikov medkrovja. Tretji razred obloži od malih kabin za 2, 4, 6 in 8 potnikov.

Za nadaljnje informacije, cene in vožnje i stke obrnite se je na:

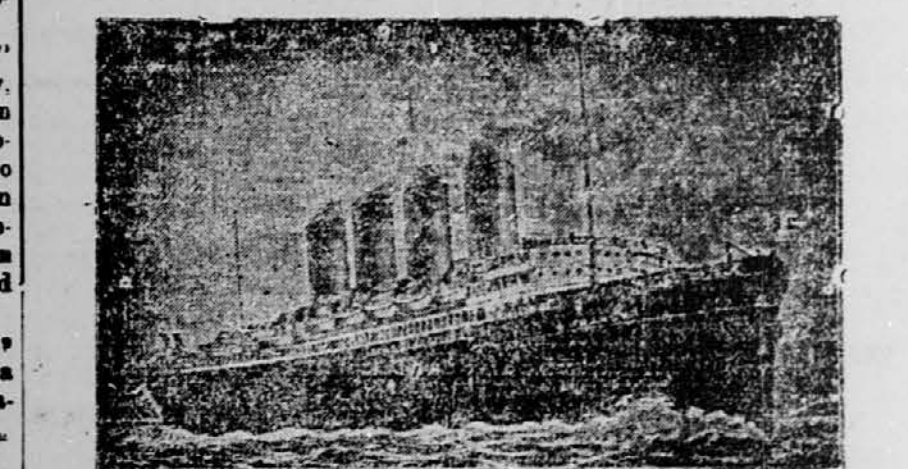
RED STAR LINE

- No. 9 Broadway New York, 94 State Street Boston, Mass., 1319 Walnut St. Philadelphia, Pa., 619 Second Ave. Seattle, Wash.
- No. 14 No. Dearborn St. Chicago, Ill., 1306 "F" St., N. W. Washington, D. C., 210 St. Charles St. New Orleans, La., 11 & Locust St. St. Louis, Mo.
- 233 Main St. Winnipeg, Man., 319 Geary St. San Francisco, Cal., 121 So. 3rd St. Minneapolis, Minn., 21 Hospital St. Montreal, Canada.

Compagnie Generale Transatlantique (Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Svice, Inomosta in Ljubljane.

LA PROVENCE na dva vijaka, LA SAVOIE na dva vijaka, LA LORRAINE na dva vijaka, LA FRANCE na štiri vijaka.

Posljal je iznajdljivo najuspešnejše tinkture na svetu Alpen-tinkture in Alpenposade - Zenskan in smeklin. Kateri jo rabijo, zračajo v lepih odličnih lasje po polnoma, ne bodo izgubili in ne bodo siveli. Ravno tako bodo ispadale in ne bodo postale sive. O teku 8 dni popolnoma odpravim revmatizem, kostibol, trzanje po rokavih, nogah in hrbtenici. Revm, opekline, hula, ture, krate in kurja ošesa, bradavice, otečenje nog, sebline itd. odstranim v treh dneh. Moja zdravila so registrirana v Washingtonu, znamenje, da so čista in najbolj uspešna. Pišite takoj po cenik! Pošiljam ga zastonj.

Expresni parniki so:

"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara" Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK corner Pearl St., Chesabrough Building.

Poštni parniki odplujejo vedno ob sredah iz pristanišča številka 57 N. E.

*LA SAVOIE 29. julija 1914. *FRANCE 19. avg. 1914. *LA LORRAINE 5. avg. 1914. *LA SAVOIE 26. avg. 1914. *LA PROVENCE 12. avg. 1914. *LA LORRAINE 3. sept. 1914.

Expresni parniki odplujejo ob sobotah.

POSEBNA PLOVITBA V HAVRE:

*ROCHAMBEAU 8. avg. 1914. *LA TOURAINE 5. sept. 1914. *CHICAGO 29. avgusta 1914. *NIAGARA 12. sept. 1914. *LOUISIANE" direktno do Bordeaux-a 27. julija 1914.

Parnik s kabinami samo enega razreda \$45 iz New Yorka v Bordeaux.

Parniki z zvezdo zaznamovani imajo po dva vijaka.

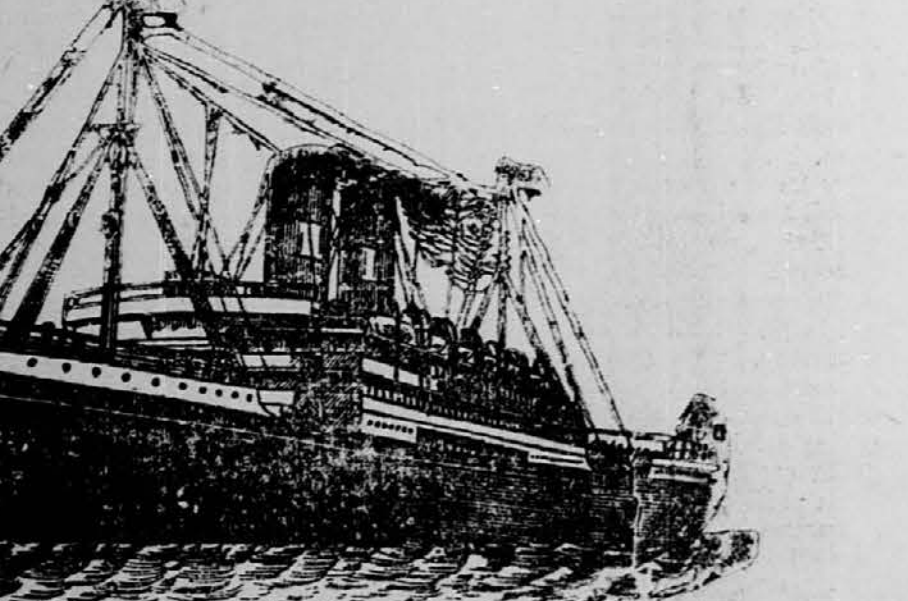
Parniki z križem imajo po štiri vijaka.

Avstro - Amerikanska črta

(preje Bratje Cosulich.)

Najpripravnější in najcenejša parobrodna črta za Slovence in Hrvate.

Regularna vožnja med New Yorkom, Trstom in Reko.

Novi parnik na dva vijaka "MARTHA WASHINGTON"

Regularna vožnja med New Yorkom, Trstom in Reko.

Cena vožnih listkov iz New Yorka za III. razred so do:

- TRSTA \$25.00
- LJUBLJANE \$28.18
- REKE \$25.00
- ZAGREBA \$26.08
- KARLOVCA \$26.28
- OPOMBA. Cena karte za parnik Kaiser Franz Joseph I. iz Martha Washington znaša \$4.00 več.
- II. razred od Marthe Washington in Kaiser Franz Joseph I. od \$65.00 do \$70.00.
- Vsi drugi parniki od \$50.00 do \$60.00.

Phelps Bros & Co., Gen. Agents, 2 Washington Street, New York, N. Y.